

2016-2025

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BOJANOWO

Gmina Bojanowo
Rynek 12, 63-940 Bojanowo
www.gminabojanowo.pl

FUNDACJA „PARTNERZY DLA SAMORZĄDU”
POZNAŃ
www.partners.org.pl

Szanowni Państwo,

W 2015 roku samorząd Gminy Bojanowo podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania najważniejszego dokumentu planistycznego gminy, czyli strategii jej rozwoju. Do współpracy w realizacji tego projektu zaprosiliśmy ekspertów z Fundacji „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania.

Prace nad strategią zostały poprzedzone opracowaniem „Raportu o stanie Gminy”, którego celem było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację społeczną i gospodarczą gminy Bojanowo. Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w wyniku szerokich konsultacji społecznych (badanie ankietowe, wywiady z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy, konsultacje), została wytyczona strategia Gminy, wskazująca jej pożądany stan docelowy, cele rozwojowe oraz sposoby osiągnięcia tych celów.

Prace, związane z formułowaniem wizji, misji, celów i projektów realizacyjnych, były prowadzone przez szeroki zespół osób, zarówno pracowników Urzędu Miejskiego w Bojanowie, radnych, jak i reprezentantów różnych organizacji i instytucji, które na co dzień z nami współpracują.

Po wielu spotkaniach warsztatowych oraz dyskusjach w zespołach problemowych, prowadzonych jesienią 2015 roku, powstały konkretne rekomendacje, dotyczące rozwoju Gminy do 2025 roku, uwzględniające istniejące uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne.

Niniejszy program strategiczny bazuje na faktycznym stanie zasobów Gminy i stanowi kontynuację wieloletniego procesu jej rozwoju. Wyznaczone w tym celu plany realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki wewnętrzne i zewnętrzne, ale zawsze powinny się trzymać głównych kierunków rozwoju Gminy, czyli dążenia do zapewnienia mieszkańcom możliwości rozwoju, pracy i odpoczynku w zadbanym i zintegrowanym środowisku.

Za powstanie tego dokumentu składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które uczestniczyły w pracach nad Strategią.

Maciej Dubiel
Burmistrz Bojanowa

Osoby, które brały udział w pracach nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo na lata 2016-2025

1. Radni Gminy Bojanowo
2. Sołtysi
3. Pracownicy Urzędu Miejskiego w Bojanowie
4. Kierownicy jednostek organizacyjnych
5. Przedstawiciele organizacji pozarządowych
6. Uczniowie Gimnazjum w Bojanowie
7. Przedsiębiorcy z terenu gminy Bojanowo

Koordynatorem prac nad opracowaniem dokumentu Strategii rozwoju Gminy Bojanowo był Krzysztof Kurpisz – Zastępca Burmistrza Bojanowa

Eksperti Fundacji „Partnerzy dla Samorządu”:

Radosław Szarleja, Waldemar Pruss, Marta Czarnecka, Marta Kamińska

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	4
1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII	5
1.1. PROCES TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY BOJANOWO.....	5
1.2. STRUKTURA STRATEGII	7
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY	10
2.1. WYNIKI SONDAŻOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH	10
2.2. ANALIZA SWOT.....	20
3. WIZJA I MISJA GMINY	30
3.1. WIZJA GMINY	30
3.2. MISJA ROZWOJU GMINY	30
4. CELE STRATEGICZNE	32
5. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE	35
5.1. ZAŁOŻENIA I KRYTERIA WYBORU PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	35
5.2. ZESTAWIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.....	35
5.3. ZAKRES CZASOWY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	37
5.4. PREZENTACJA I UZASADNIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.....	39
6. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBŁU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM	84
6.1. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY BOJANOWO NA LATA 2016-2025 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU 2020	84
6.2. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY BOJANOWO ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	86
6.3. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY BOJANOWO Z WIELKOPOLSKIM REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM NA LATA 2014-2020	89
6.4. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY BOJANOWO Z PROGRAMEM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020	91
7. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY	93
7.1. WDRAŻANIE ZAPISÓW STRATEGII	93
7.2. MONITORING REALIZACJI STRATEGII	93
7.3. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII (EWALUACJA)	95
7.4. EWENTUALNE KOREKTY PLANU I JEGO AKTUALIZACJA.....	96
7.5. INFORMOWANIE SPOŁECZEŃSTWA	96
8. SPIS TABEL	98
9. SPIS WYKRESÓW	98
10. SPIS RYSUNKÓW	98
ZAŁĄCZNIK 1. FORMULARZ ANKIETY	99

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII

1.1. Proces tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo

Po kilku miesiącach intensywnych prac dobiegł końca proces opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo, który rozpoczął się w czerwcu 2015 roku podpisaniem umowy między gminą Bojanowo a Fundacją „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania.

Proces sporządzania Strategii był wspólną pracą licznego grona przedstawicieli samorządu (pracowników Urzędu Miejskiego, gminnych jednostek organizacyjnych, radnych oraz lokalnych przedsiębiorców i przedstawicieli różnych grup społecznych) oraz konsultantów Fundacji. Charakterystyczną cechą tego procesu była aktywna pomoc ze strony Gminy w zbieraniu danych, uczestnictwo w interpretacji tych danych i sporządzeniu diagnozy stanu Gminy oraz szeroka partycypacja przedstawicieli mieszkańców i różnych instytucji z terenu Gminy w określaniu możliwości rozwojowych i budowaniu programów strategicznego rozwoju.

Prace zostały podzielone na kilka etapów, których przebieg opisano poniżej. Proces ten był zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. Model zarządzania strategicznego w literaturze przedstawiany jest przeważnie w postaci cyklu: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty i aktualizacji planów.

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie Strategii zostało poprzedzone sporządzeniem kompleksowego „**Raportu o Stanie Gminy Bojanowo**”. Celem jego przygotowania było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy.

Na początku zostało przeprowadzone spotkanie z przedstawicielami Gminy, w trakcie którego szczegółowo omówiono proces sporządzania diagnozy stanu Gminy oraz przedstawiono zakres niezbędnych informacji do opracowania Raportu. Zbieraniu danych poświęcono kilka następných tygodni. Praca ta była realizowana przez pracowników Urzędu Miejskiego oraz wielu innych jednostek i instytucji.

Zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania Gminy według stanu na dzień opracowywania Raportu, jak również za kilka lat wstecz. Dzięki temu powstała możliwość dokonywania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównywania poziomu rozwoju Gminy na przestrzeni ostatnich lat. Raport pokazał także pewne trendy rozwojowe i stał się podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji Strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Sporządzony Raport stał się punktem wyjścia do przygotowania Strategii Rozwoju Gminy.

Wykorzystanym w pracach nad Strategią, przydatnym źródłem informacji był **sondaż ankietowy**, przeprowadzony wśród mieszkańców Gminy poprzez zamieszczenie formularza na stronie internetowej Gminy oraz rozprowadzanie ankiet w Urzędzie Miejskim, sołectwach i poprzez młodzież szkolną. Łącznie wypełniono aż 507 ankiet co, biorąc pod uwagę populację Gminy, jest wynikiem imponującym. Ze względu na dobór próby badanie nie może być traktowane jako w pełni reprezentatywny głos lokalnej społeczności – jego cel był inny – możliwość wypowiedzenia się na temat warunków życia w Gminie i kierunków jej rozwoju przez grupę aktywnych mieszkańców. Sondaż był więc ważną, ale nie jedyną, formą partycypacji społecznej w procesie budowania Strategii.

W Rozdziale 2 zostały przedstawione wyniki badań, natomiast wzór ankiety został zamieszczony w Załączniku 1 (na końcu niniejszego opracowania).

Inną, bardzo ważną formą udziału lokalnej społeczności w planowaniu rozwoju Gminy, były **wywiady z przedstawicielami środowisk i grup społecznych oraz organizacji i instytucji z terenu Gminy**. Łącznie w listopadzie 2015 roku przeprowadzono indywidualne spotkania z kilkudziesięcioma osobami - pracownikami Urzędu Miejskiego, szefami jednostek gminnych, radnymi, przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych i młodzieżą gimnazjalną. Ich celem było poznanie opinii tych osób na temat warunków życia na terenie Gminy oraz propozycji ich poprawy.

Spotkanie, podsumowujące część diagnostyczną prac i wprowadzające do części planistycznej, odbyło się 2 grudnia 2015 roku.

W pierwszej części było ono poświęcone podsumowaniu diagnozy stanu Gminy (w formie analizy SWOT), przesłanej wcześniej i zaprezentowanej na spotkaniu przez konsultantów Fundacji w podziale na poszczególne aspekty życia Gminy. Analiza dotychczas zgromadzonych danych (informacje statystyczne, raporty, sprawozdania, ankiety, wywiady) pozwoliła na zidentyfikowanie zarówno atutów (silnych stron) Gminy, jak i braków i problemów, które zostały omówione i uzupełnione w trakcie dyskusji. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem atuty są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój Gminy. Z kolei usunięcie, bądź zniwelowanie braków i problemów to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy.

Jednym z punktów spotkania była dyskusja na temat wizji i misji rozwoju Gminy, czyli jej pożądanego docelowego stanu oraz sposobów jego osiągnięcia.

Następnie konsultanci zaprezentowali propozycję kilkudziesięciu konkretnych działań (uporządkowanych tematycznie), których wdrożenie w okresie obowiązywania Strategii powinno w dużym stopniu przyczynić się do zaspokojenia zgłoszonych potrzeb mieszkańców i doprowadzić do zamierzonego stadium rozwoju Gminy. Zestawienie działań zostało przygotowane na podstawie wyników wywiadów, ankiet, konsultacji oraz analiz i obserwacji konsultantów. W trakcie dyskusji jej uczestnicy odnieśli się do propozycji i zgłosili uwagi i propozycje uzupełnień.

W końcowej części spotkania konsultanci zapoznali uczestników z dalszym przebiegiem prac nad dokumentem Strategii, to znaczy sposobem sporządzenia ostatecznych wersji wizji i misji oraz doprecyzowania projektów strategicznych, aby mogły się one stać praktycznymi narzędziami wdrażania strategii, wskazującymi, co, kto, kiedy i jak

powinien zrobić, aby zaplanowane przedsięwzięcia zostały faktycznie wprowadzone w życie.

Po spotkaniu konsultanci przesłali uporządkowane wersje propozycji analizy SWOT, wizji, misji, celów i projektów strategicznych do powołanych pięciu tematycznych zespołów roboczych, których zadaniem stało się dopracowanie powyższych elementów strategii, a następnie rozpisanie projektów strategicznych na szczegóły. Zespoły te to:

- 1) Infrastruktura techniczna i rozwój gospodarczy
- 2) Oświata
- 3) Kultura, rozrywka, sport, rekreacja, aktywność społeczna
- 4) Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo
- 5) Zarządzanie Gminą.

Każdy z zespołów roboczych spotkał się z konsultantami Fundacji, wypracowując ostateczną postać głównych elementów dokumentu Strategii.

W kolejnym etapie prac konsultanci, w kontakcie z przedstawicielami Gminy, uzasadnili wybór i opisali wszystkie cele, programy i projekty strategiczne. Zaproponowali także sposób monitorowania wykonania Strategii za pomocą zestawu wskaźników po to, aby w każdej chwili istniała możliwość sprawdzenia, czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie strategii.

1.2. Struktura strategii

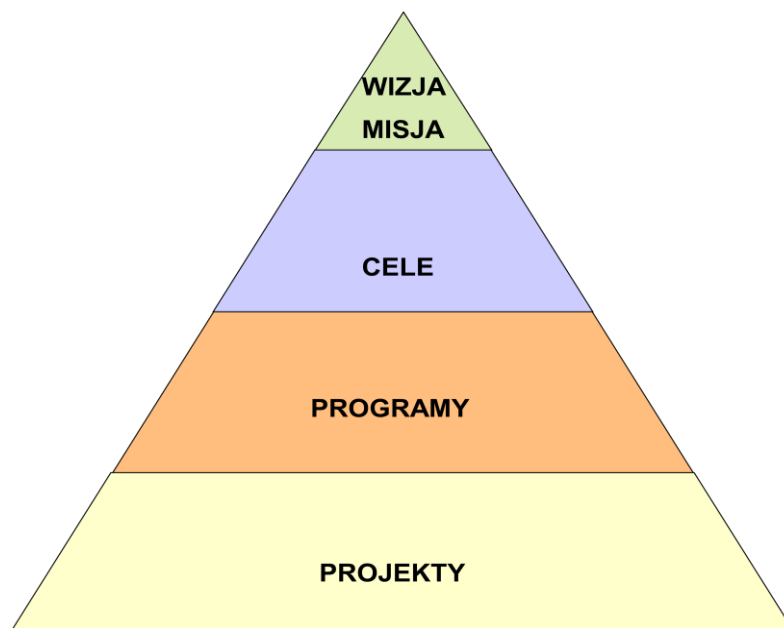
Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze.

Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja Gminy**, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Gminy.

Kolejnym elementem jest **misja rozwoju Gminy**, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach; strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią wizja i misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. Cele strategiczne
2. Programy strategiczne
3. Projekty realizacyjne
4. Zadania do wykonania.

Rysunek 1. Układ strategii¹

Każdy cel, program i projekt zostały w dokumencie Strategii dokładnie uzasadnione i scharakteryzowane.

Następnym po misji poziomem planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju Gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w ich wizji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia Gminy, czy działania samorządu. **Projekty realizacyjne** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii. Projekty te zostały w niniejszym dokumencie szczegółowo rozpisane. Każdy projekt opatrzone opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru oraz inne, ważne dla jego realizacji, informacje. Dodatkowo dla projektów opracowano zestaw niezbędnych danych, obejmujących przede wszystkim **zadania**, czyli czynności do wykonania w ramach każdego projektu. Zostały tutaj również określone inne informacje – opis beneficjentów i celu, dla jakiego projekt jest realizowany, informacje o jednostce odpowiedzialnej za jego wykonanie oraz jednostkach współpracujących, a także daty realizacji poszczególnych zadań.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami Strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

- 1) diagnozy
- 2) planowania
- 3) wdrożenia

¹ Źródło wszystkich rysunków, tabel i wykresów w dokumencie Strategii to opracowania własne.

4) oceny.

Kluczowym elementem w przygotowaniu Strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jego wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją Strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. Duży nacisk położono na opisanie celów, programów i poszczególnych projektów, które, jako finalne „produkty” przeprowadzonych analiz i konsultacji, wynikają bezpośrednio z opisanych w pierwszej części Strategii (diagnozie Gminy) uwarunkowań rozwojowych oraz przyjętych strategicznych kierunków rozwoju Gminy.

Należy podkreślić, że Strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona wszystkie przedsięwzięcia, jakie mieszkańcy chcieliby, aby były zrealizowane do 2025 roku – aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z uzyskaniem dochodów własnych, pozyskaniem środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

W rzeczywistości cele, zapisane w Strategii, nigdy nie są osiągnięte dokładnie w takim zakresie, w jakim są za pierwszym razem zaplanowane, bowiem w ciągu wielu lat realizacji przedsięwzięć strategicznych zmienia się zarówno samorząd, jak i jego otoczenie – pojawiają się nowe koncepcje, wyzwania, oczekiwania i możliwości, których konsekwencją jest zmiana lub nawet zaniechanie części pierwotnych planów, a w ich miejsce wprowadzane są inne.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

2.1. Wyniki sondażowych badań ankietowych

2.1.1. Organizacja badań

Uchwalenie przez Gminę Strategii Rozwoju wyznacza kierunki działań na najbliższe lata, do roku 2025. Z drugiej strony dokument ten musi nawiązywać do obecnej sytuacji oraz oczekiwań mieszkańców. W celu uzyskania informacji, jak sami obywatele dostrzegają obecną sytuację Gminy oraz jak chcieliby, aby się rozwijała w następnych latach, przeprowadzono badanie ankietowe.

W badaniu wzięło udział 507 osób. Formularz składał się z 6 pytań tematycznych, podzielonych na dwie części zagadnień. W pierwszej respondenci oceniali, m.in. za pomocą rozbudowanego modułu macierzowego, obecne warunki życia w Gminie oraz jego pozytywne i negatywne aspekty. Drugą stanowiła wskazanie na najważniejsze działania do przeprowadzenia - zarówno inwestycyjne (budowlane, remontowe), jak i nieinwestycyjne (np. zadania społeczne, wydarzenia rekreacyjne oraz kulturalne).

Przyjęto, że cel badania zostanie osiągnięty, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:

- badani ocenią warunki życia w Gminie
- określone zostaną pozytywne i negatywne aspekty życia w Gminie
- wskazane zostaną najbardziej pożądane działania inwestycyjne i nieinwestycyjne
- respondenci wskażą najważniejsze sprawy do załatwienia w swojej miejscowości
- respondenci wypełnią metryczkę.

a) Teren badań

Badanie miało miejsce w okresie od września do października 2015 roku. Tradycyjne formularze papierowe ankiety były dostępne dla klientów Urzędu Miejskiego oraz jego pracowników, a także przekazane sołtysom oraz, poprzez uczniów, rodzicom w szkołach z terenu Gminy. Ankieta w formie elektronicznej została umieszczona na stronie internetowej *strategia-bojanowo.badanie.net*, a odnośnik do niej na stronie internetowej Gminy Bojanowo. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenia można uznać, iż ankieta była powszechnie dostępna, a terenem badań był obszar całej Gminy.

b) Charakterystyka grupy badawczej

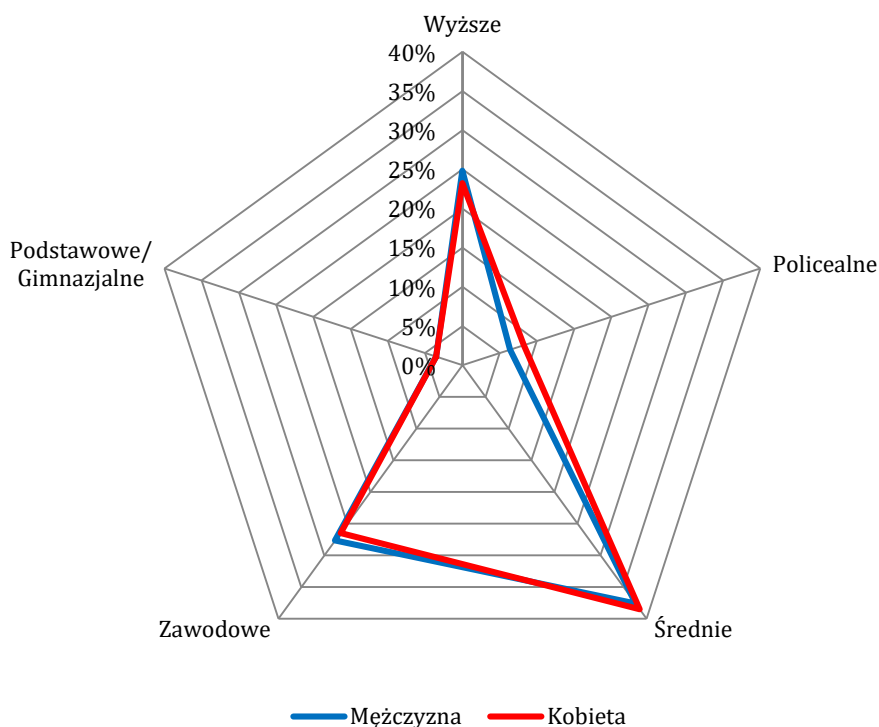
Analizowana grupa reprezentuje wszystkie przedziały wiekowe, najliczniej jednak osoby w wieku 30-39 lat (52%), a następnie 40-49 lat (25,6%) i 18-29 lat (16,5%). Najmniej liczne okazały się osoby w wieku 50 do 59 lat (5%) oraz powyżej 60 lat (0,8%).

W badaniu dostrzegalna jest zdecydowana liczebna przewaga kobiet (71%) nad mężczyznami (29%) we wszystkich przedziałach wiekowych.

Respondenci to głównie osoby z wykształceniem średnim (38,6%), zawodowym (26,5%) oraz wyższym (24%). Ankietowani z wykształceniem policealnym stanowią 7,6% badanych, a podstawowym/gimnazjalnym 3,5%.

Analiza struktury płci badanych w kontekście wykształcenia prezentowana na poniższym wykresie ukazuje równomierny rozkład z niewielką przewagą kobiet z wykształceniem policealnym i mężczyzn z zawodowym.

Wykres 1. Struktura płci respondentów wg poziomu wykształcenia

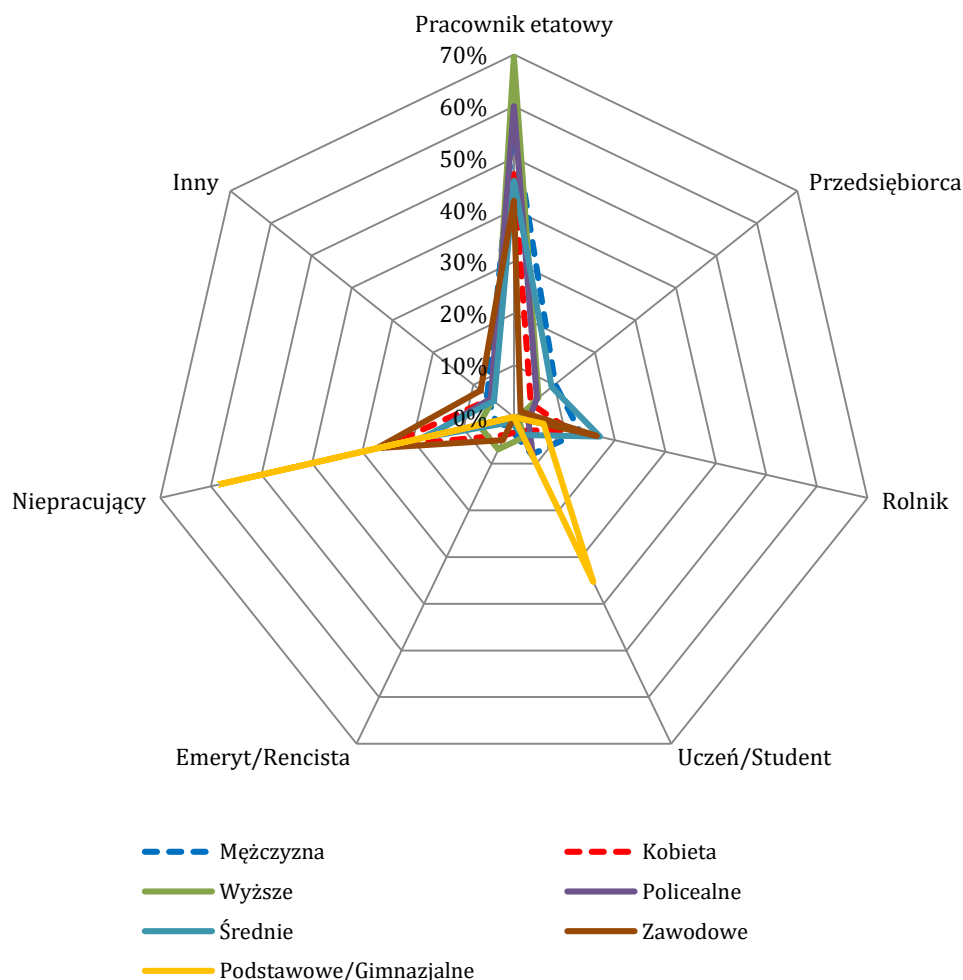

W badaniu dominującą grupą według statusu zawodowego są pracownicy etatowi, stanowiący 50% badanych. Pozostałe grupy są już zdecydowanie mniej liczne: osoby niepracujące reprezentowane są przez 19,4% badanych, rolnicy 11,5%, przedsiębiorcy 6%, uczniowie/studenci 4,3%, a emeryci/renciści przez 3,3% ankietowanych.

Analizie poddano również strukturę płci oraz wykształcenia w kontekście statusu zawodowego. Wyniki zostały przedstawione na poniższym wykresie. Rozkład statusów zawodowych dla obu płci jest zbliżony. Kobiety dominują tu jednak w kategorii osób niepracujących, a mężczyźni przedsiębiorców i uczniów/studentów.

Jeżeli chodzi o wykształcenie, to we wszystkich grupach dominują pracownicy etatowi. Rozpatrując wskaźniki w pozostałych dziedzinach można dostrzec wśród osób z wykształceniem średnim spory udział rolników (17%) oraz niepracujących (18%). Podobnie jest wśród osób z wykształceniem zawodowym, gdzie rolnicy stanowią 16%, a badani niepracujący 27%. Osoby z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym to przede wszystkim ankietowani pozostający bez pracy (59%) oraz uczniowie/studenci (35%).

Wykres 2. Struktura płci i wykształcenia respondentów wg statusu zawodowego

Rozpatrując przestrzenny rozkład badanej grupy można stwierdzić, iż ankietę wypełnili mieszkańcy miejscowości z całego terytorium Gminy. Najliczniejsza jest reprezentacja największej jednostki, tzn. Bojanowa, z którego pochodzi 33% respondentów. Licznie w badaniu wzięli udział także mieszkańcy Gołaszyna (10%), Goliny Wielkiej (6,7%), Sowin (6%) i Kawcza (5,7%).

Spośród osób biorących udział w ankiecie dominują respondenci zamieszkujący te tereny od dłuższego czasu, powyżej 20 lat (70%). Badani ci są już dobrze zakorzenieni w lokalnej społeczności i dobrze rozpoznają zarówno pozytywne, jak i negatywne elementy życia w Gminie. Osoby zamieszkujące te tereny od 11 do 20 lat stanowią 19% badanych, 6-10 lat 7% oraz do 5 lat 4% ankietowanych.

2.1.2. Ocena warunków życia w gminie Bojanowo

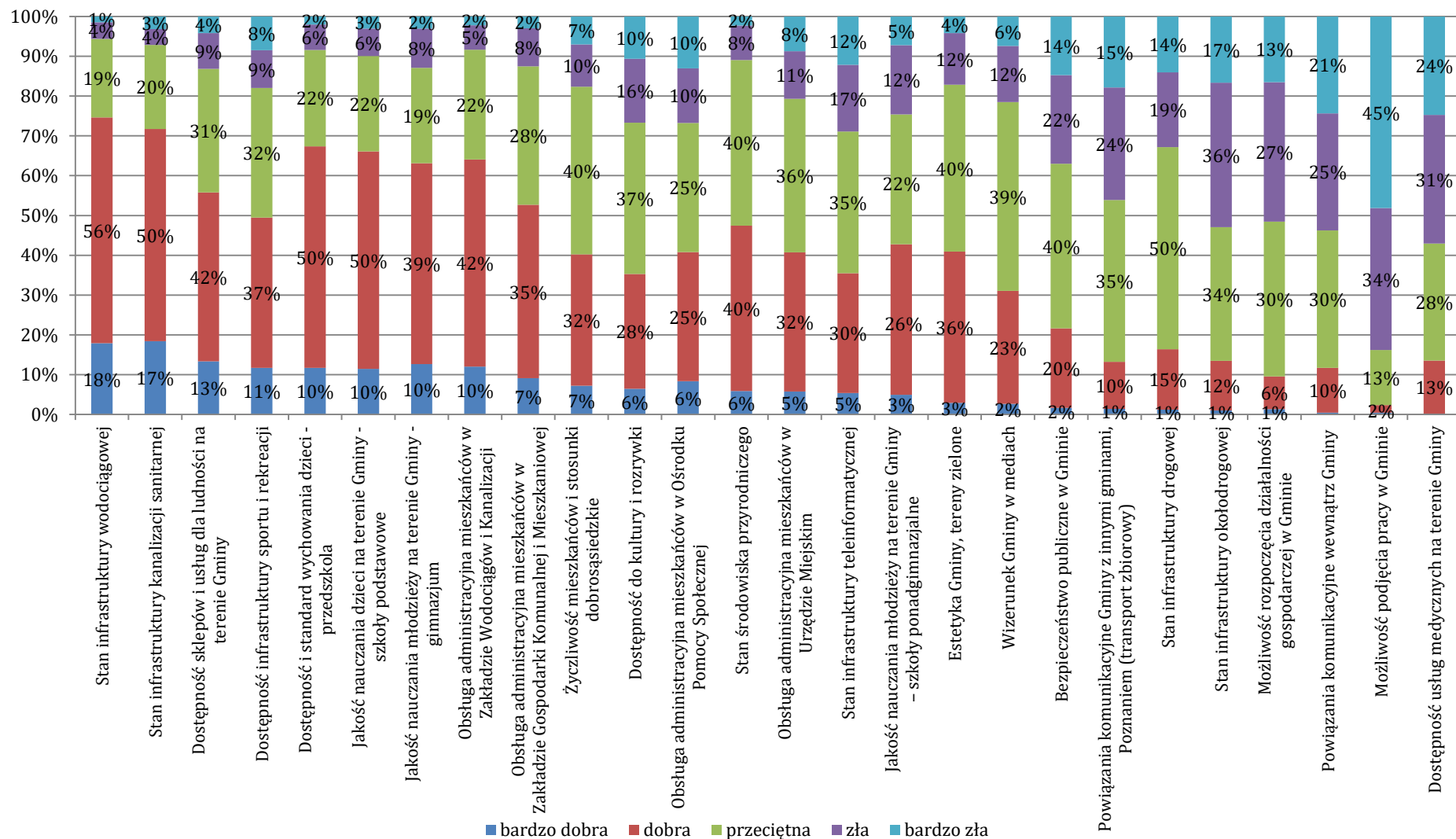
Pierwsza część ankiety to ocena warunków życia w Gminie. W pytaniu macierzowym proszono mieszkańców o przypisanie wartości w 5-stopniowej skali wybranym aspektom, tj.: infrastruktura, edukacja, opieka medyczna, oferta spędzania wolnego czasu (kultura, sport, rekreacja), sektor usług, obsługa administracyjna mieszkańców, estetyka, czy wizerunek Gminy. Wartości wskazane przez mieszkańców prezentuje wykres na kolejnej stronie.

Badani najwyżej ocenili *Stan infrastruktury wodociągowej* (18% wskazań „bardzo dobra” oraz 56% „dobra” – w obydwu kategoriach najwięcej odpowiedzi) i *kanalizacji sanitarnej* (17% wskazań „bardzo dobra” oraz 50% „dobra”). Nieco mniej wskazań otrzymały takie dziedziny, jak: *Dostępność sklepów i usług dla ludności* (13% wskazań „bardzo dobra” oraz 42% „dobra”), *Dostępność i standard wychowania dzieci – przedszkola* oraz *Jakość nauczania dzieci na terenie Gminy – szkoły podstawowe* (10% wskazań „bardzo dobra” oraz 50% „dobra”).

Respondenci najgorzej ocenili kwestie, związane z *Możliwością podjęcia pracy w Gminie* (45% wskazań „bardzo zła” oraz 34% „zła”), *Dostępnością usług medycznych na terenie Gminy* (24% wskazań „bardzo zła” oraz 31% „zła”) oraz *Powiązaniem komunikacyjnymi wewnątrz Gminy* (21% wskazań „bardzo zła” oraz 25% „zła”).

Ankietowani wykazali również niezadowolenie ze *Stanu infrastruktury okołodrogowej* (17% wskazań „bardzo zła” oraz 36% „zła”), *Możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej w Gminie* (13% wskazań „bardzo zła” oraz 27% „zła”), *Powiązaniem komunikacyjnych Gminy z innymi gminami*, *Poznaniem (transport zbiorowy)* (15% wskazań „bardzo zła” oraz 24% „zła”) oraz *Bezpieczeństwa publicznego w Gminie* (14% wskazań „bardzo zła” oraz 22% „zła”).

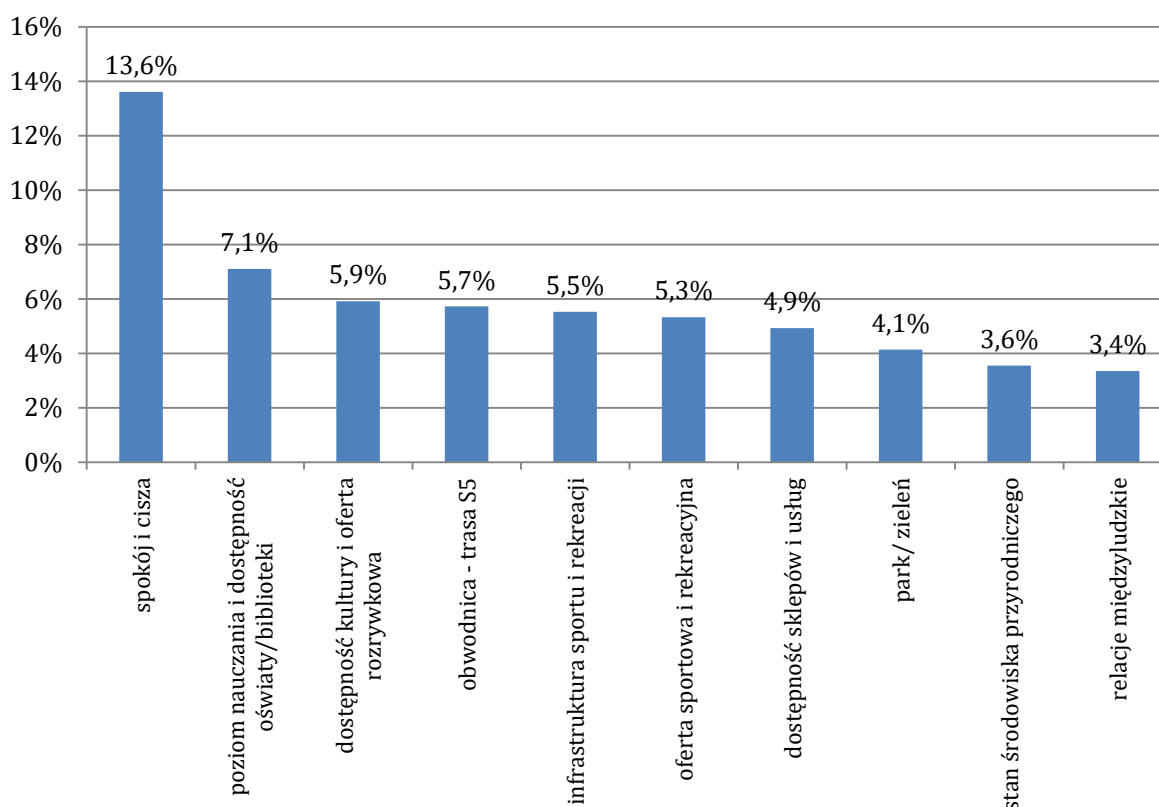
Wykres 3. Ocena warunków życia w Gminie

Kolejne dwa pytania dawały badanym możliwość własnej, szerszej wypowiedzi na temat najważniejszych pozytywnych i negatywnych aspektów życia w Gminie.

Najczęściej podawane wskazania, związane z pozytywnymi aspektami, przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 4. Wskazane przez badanych najważniejsze pozytywne elementy życia w gminie Bojanowo

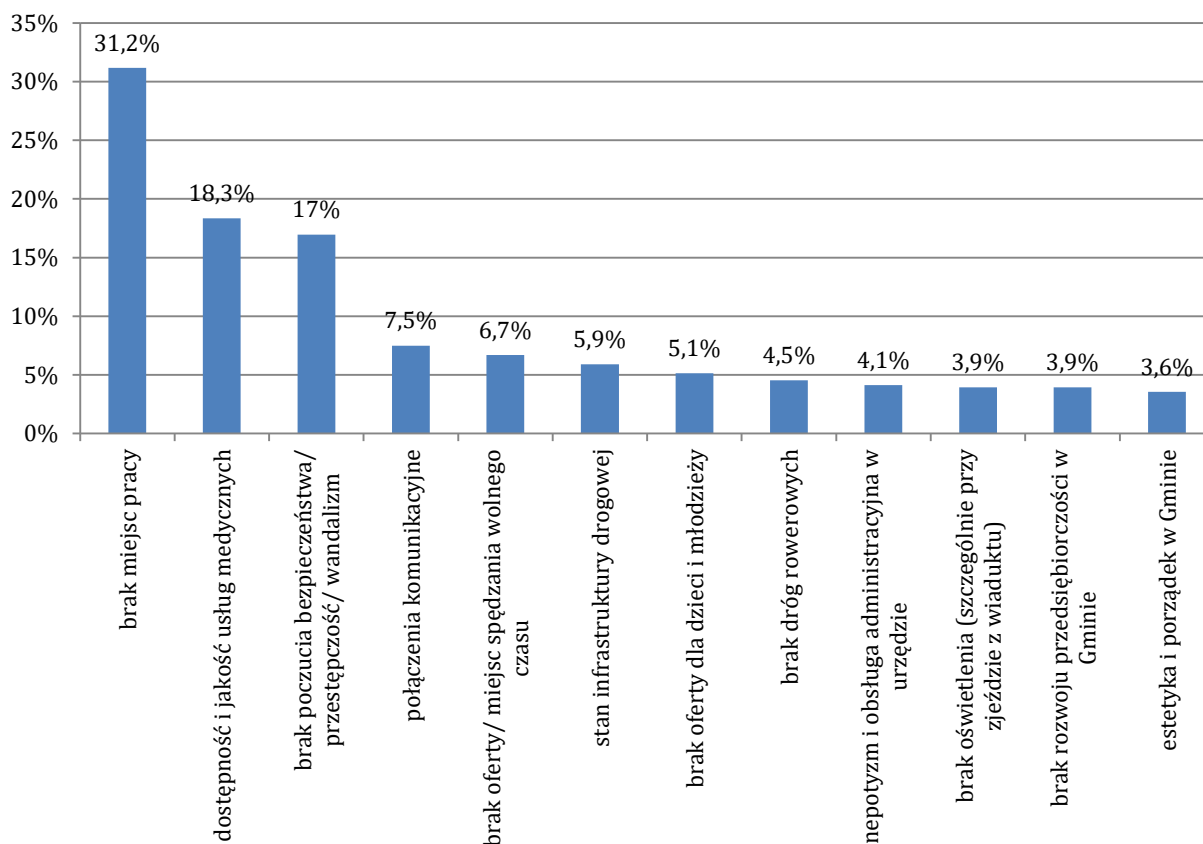
Mieszkańcy najbardziej cenią sobie ciszę i spokój w Gminie. Takiego wskazania udzieliło 13,6% ankietowanych. Badani wykazali także zadowolenie z poziomu nauczania w szkołach oraz dostępności zarówno placówek oświatowych, jak i bibliotek na terenie gminy Bojanowo (7,1%). Pozytywnie oceniono m.in. dostępność kultury i ofertę rozrywkową (5,9%), dostępność (5,5%) i ofertę sportowo-rekreacyjną (5,3%) na terenie Gminy, przy czym wielokrotnie podkreślano pozytywną działalność Gminnego Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji (2,4%). Liczne wskazania odnosiły się do budowy drogi S5 i obwodnicy miasta (5,7%).

Poza wymienionymi na wykresie, respondenci wskazywali także m.in. na zmianę władz (2,8%), położenie oraz połączenia komunikacyjne (2,8%), warunki życia (1,8%) oraz ciągły rozwój Gminy (1,2%).

W sumie respondenci udzielili na to pytanie 376 wskazań.

Z drugiej strony badano negatywne przejawy życia w gminie Bojanowo. Najczęściej podawane przez respondentów odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 5. Wskazane przez badanych najważniejsze problemy życia w Gminie

Badani najgorzej ocenili możliwość podjęcia pracy na terenie Gminy (31%). Wskazanie to wiąże się z opiniami o braku rozwoju przedsiębiorczości oraz oferty dla inwestorów (3,9%). Respondenci podkreślali także spore braki w dostępności i jakości usług medycznych, świadczonych w Gminie (18,3%). Niepokojąca jest bardzo duża liczba wskazań, odnosząca się do braku poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, dostrzegalnego wzrostu przestępczości, wandalizmu oraz patologii (17%). O ile wcześniej wspomniane, negatywne aspekty, stanowią bolączkę wielu jednostek, o tyle wysoka liczba wskazań na brak bezpieczeństwa, nieskuteczność policji i rozwój chuligaństwa, wymaga podjęcia zdecydowanych działań. Z badania wynika, iż problem ten dotyczy głównie mieszkańców Bojanowa. Pewnego rodzaju rozwiązaniem tej kwestii może okazać się zaspokojenie innych, wskazanych przez badanych braków, tzn. brak oferty/ miejsca spędzania wolnego czasu (6,7%) oraz brak oferty dla dzieci i młodzieży (5,1%).

Poza wymienionymi na wykresie, respondenci wspominali także o złym stanie infrastruktury okołodrogowej (2,8%), braku inwestycji na obszarach wiejskich (1,8%), niskim poziomie nauczania w szkołach (1,2%) oraz brakach mieszkaniowych, głównie mieszkań komunalnych (1%).

Na to pytanie badani udzielili łącznie 470 własnych odpowiedzi.

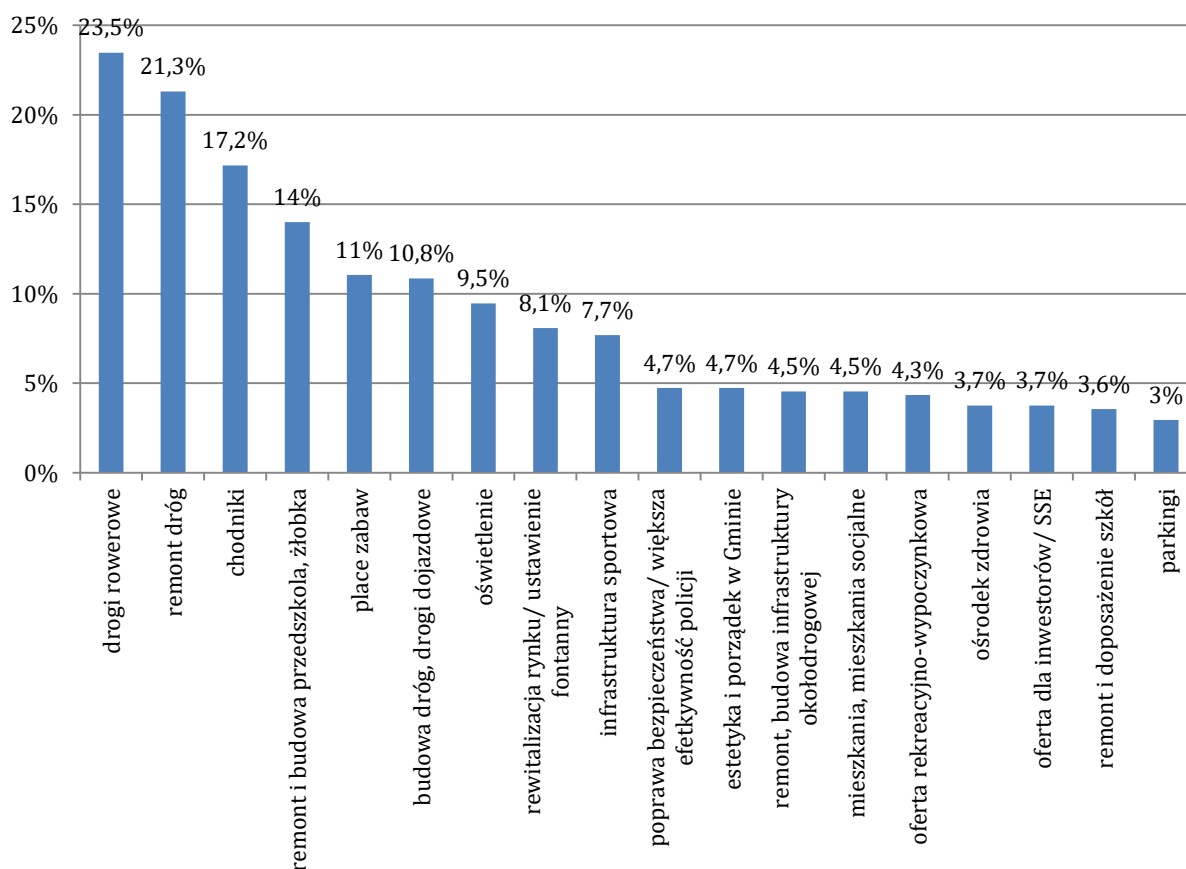

2.1.3. Najważniejsze działania inwestycyjne i nieinwestycyjne

Po określeniu najważniejszych pozytywnych i negatywnych elementów życia w Gminie, poproszono badanych o wskazanie najważniejszych zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych do realizacji.

Respondenci podali łącznie 576 własnych propozycji działań inwestycyjnych, które powinny mieć wpływ na poprawę standardu życia w gminie Bojanowo. Najczęściej pojawiające się wskazania przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 6. Najważniejsze działania inwestycyjne w Gminie wskazane przez badanych

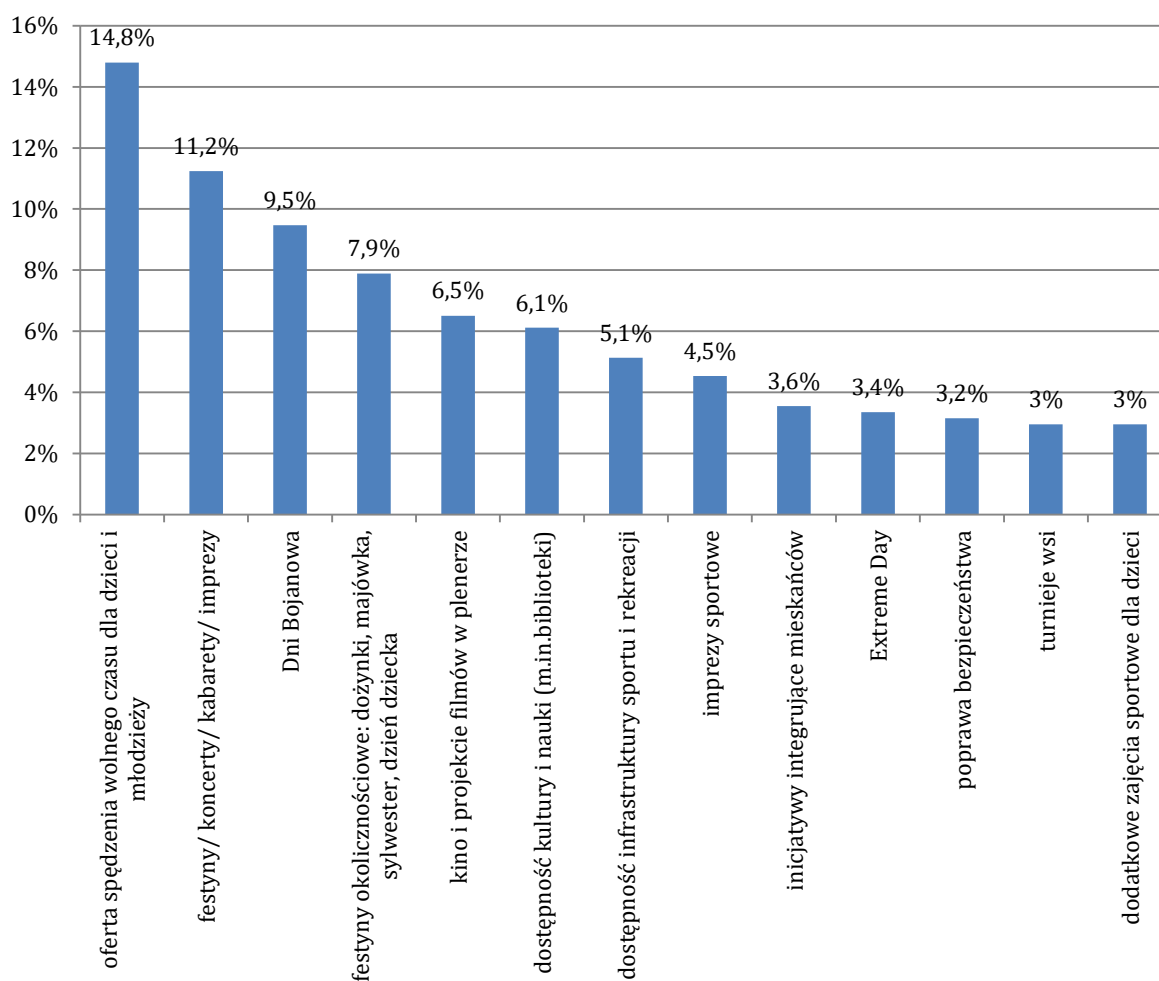

Najwięcej odpowiedzi dotyczyło konieczności budowy dróg rowerowych (ponad 23% badanych), co znacznie zwiększyłoby bezpieczeństwo poruszania się jednośladaми na terenie Gminy. Kolejne potrzeby inwestycyjne, wskazane przez mieszkańców, to remont dróg (21%), remont i budowa chodników (17%) oraz remont istniejącego przedszkola oraz budowa nowego obiektu przedszkolnego, jak i miejsca opieki dla dzieci młodszych (14%). Ankietowani często wskazywali na braki w infrastrukturze drogowej i okołodrogowej, rekreacyjnej i sportowej, w tym również przestrzeni dedykowanych dla dzieci i młodzieży. Podkreślano konieczność poprawy bezpieczeństwa w Gminie (4,7%), np. poprzez zastosowanie monitoringu (3,2%). Zwracano także uwagę na poprawę estetyki Gminy (4,7%), m.in. poprzez rewitalizację rynku (8,1%), remont budynków gminnych (2,8%), dworca PKP (2%), czy restauracji „Centralnej” (1,8%).

Poza kwestiami wymienionymi na powyższym wykresie, badani wskazywali na konieczność rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej i modernizacji oczyszczalni (2,6%), zwiększenia dostępu do szybkiego Internetu (1,6%), stworzenia infrastruktury i zaplecza dla osób niepełnosprawnych (1,4%) oraz starszych (1,2%).

Kolejne pytanie odnosiło się do proponowanych działań nieinwestycyjnych, tj. zadań społecznych, wydarzeń rekreacyjnych, kulturalnych. Najczęściej pojawiające się odpowiedzi umieszczono na poniższym wykresie.

Wykres 7. Wskazane przez badanych najważniejsze działania nieinwestycyjne na terenie Gminy

Badani wskazywali przede wszystkim na konieczność zagospodarowania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (14,8%), gdzie 3,7% ankietowanych podkreślało potrzebę stworzenia oferty profilowanej wyłącznie dla młodzieży. Respondenci proponowali poszerzenie oferty organizowanych na terenie Gminy festynów/ koncertów/ kabaretów i imprez (11%), ze specjalnym wyodrębnieniem Dni Bojanowa (9,5%) oraz festynów okolicznościowych, jak: dożynki, majówka, sylwester miejski, czy gminne obchody dnia dziecka, pikniki i festyny rodzinne (7,9%). Wśród propozycji pojawiły się także wypowiedzi, związane z rozbudową oferty sportowej poprzez m.in. zwiększenie dostępności infrastruktury sportu i rekreacji (5%), organizację imprez sportowych –

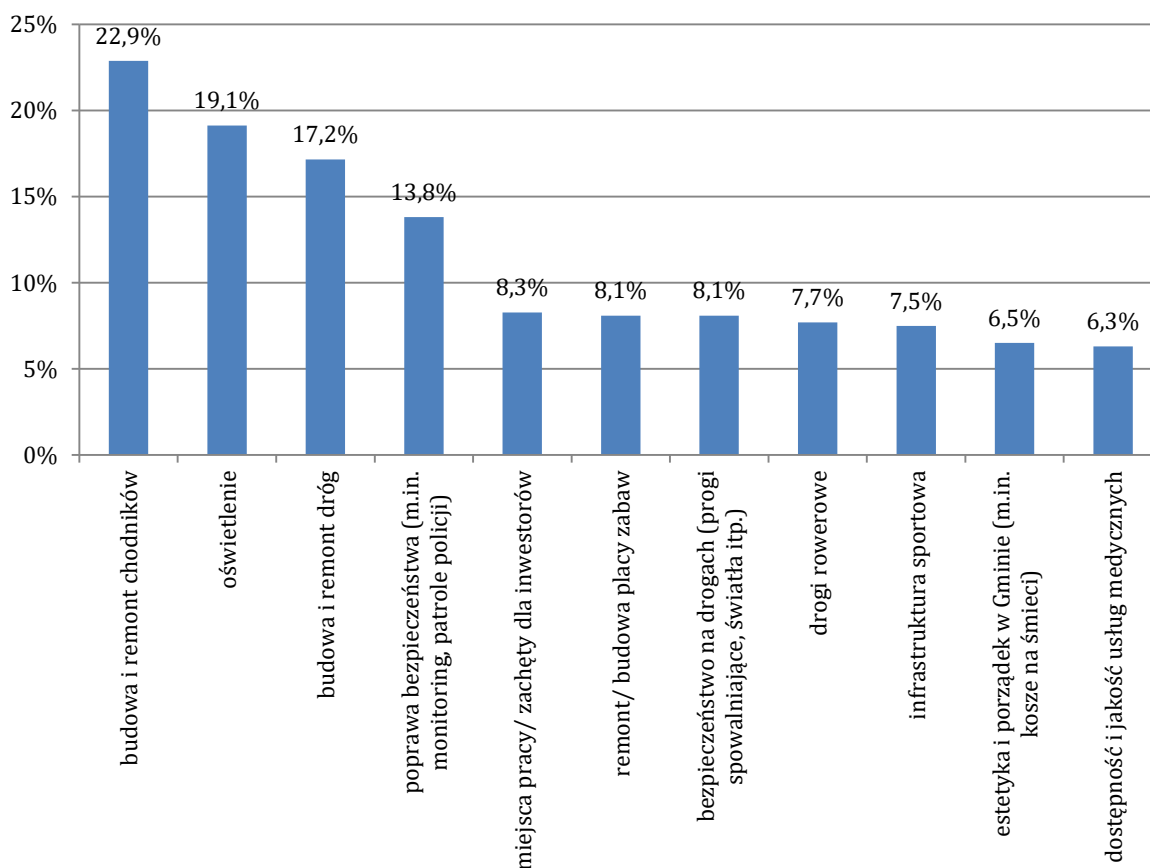
zawodów (4,5%), Extreme Day (3,4%) oraz wewnątrzgminnej rywalizacji miejscowości – turnieju wsi (3%), a także rajdy rowerowe (2,6%).

Wśród pozostałych odpowiedzi znalazły się propozycje m.in. organizacji wydarzeń/spotkań dla seniorów, kursów i szkoleń dla dorosłych, integrację i wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz darmowe badania profilaktyczne dla mieszkańców.

Łącznie badani podali 496 propozycji działań nieinwestycyjnych.

Po przeprowadzeniu analizy aspektów ogólnogminnych poproszono badanych o wskazanie najważniejszych kwestii w miejscowości zamieszkania respondenta. Na to pytanie udzielono najwięcej – 579 odpowiedzi; najczęstsze przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 8. Wskazane przez badanych najważniejsze działania do przeprowadzenia na terenie miejscowości zamieszkania

Widoczna jest potrzeba rozwoju infrastruktury zarówno drogowej, jak i okołodrogowej, przede wszystkim poprzez budowę i remont chodników (23%), budowę i remont dróg (17%) oraz ścieżek rowerowych (7,7%). Badani zdecydowanie deklarują konieczność poprawy bezpieczeństwa w Gminie (14%), wskazując na potrzebę skuteczniejszego działania policji, monitoringu oraz przeciwdziałania wandalizmowi i chuligaństwu. Oczekiwana jest także poprawa bezpieczeństwa na drogach, głównie poprzez lepsze oświetlenie (19%) oraz rozbudowę infrastruktury (8%), tj. progi zwalniające, dodatkowe oznakowanie, sygnalizację świetlną, organizację ruchu, a także lustra poprawiające widoczność.

Wśród odpowiedzi pojawiały się często wskazania, dotyczące tworzenia nowych miejsc pracy na terenie Gminy oraz przyciągania inwestorów (8,3%) oraz poprawy dostępności i jakości usług medycznych (6,3%).

Kwestie, które nie pojawiły się na powyższym wykresie, a zostały wymienione w tym pytaniu, to m.in. budowa/ remont sal i świetlic wiejskich (2,8%), powiększenie siatki połączeń komunikacyjnych Gminy (2,8%), stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (2,8%). Badani poruszali kwestię poprawy wizerunku Gminy również w kontekście zagospodarowania nieużytków i pustostanów (2,4%), rewitalizacji rynku (2%), zadbania o tereny zieleni (1,8%) oraz zadbanie o stan środowiska naturalnego i oczyszczenie stawów (po 1,6% odpowiedzi).

W podsumowaniu ankiety, miejscu na *Inne uwagi/opinie* badanych można dostrzec z jednej strony roszczeniowe i bardzo krytyczne podejście mieszkańców, z drugiej natomiast pojawiają się odpowiedzi konstruktywne i bardziej optymistyczne:

Proszę o wybaczenie nieco negatywnego wydźwięku mojej ankiety, ale ma to być strategia rozwoju a nie marazmu, stagnacji i beznadziejności. Pozdrawiam.

Szczerze? To podoba mi się tutaj tak jak jest. Musiałem zderzyć się z mentalnością ludzi, jednak to już nie są problemy gminy. Nie natrafiłem na żadne problemy w urzędach czy innych instytucjach. Tak trzymać!

Nasza Gmina nie jest zła, ale można by ją rozruszać, ożywić, wprowadzić jakieś stałe atrakcje, charakterystyczne, które innym będą się pozytywnie kojarzyć z Bojanowem. Tak się np. zapowiadał "Extreme Day".

2.2. Analiza SWOT

Zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy Bojanowo) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych jest klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (atuty, silne strony)
- W – Weaknesses (problemy, słabości)
- O – Opportunities (szanse, możliwości)
- T – Threats (zagrożenia).

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między raportem o stanie Gminy a strategią jej rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji Gminy, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw jej rozwoju, który powinien bazować na posiadanych własnych atutach oraz szansach, pojawiających się w otoczeniu.

Wstępna propozycja silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń zestawienia została sporządzona przez konsultantów na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych i

wywiadów. Następnie została ona zweryfikowana podczas spotkania z pracownikami Urzędu Miejskiego i jednostek gminnych oraz podczas spotkań w grupach roboczych.

W celu zapewnienia jak największej przejrzystości, zestawienie silnych i słabych stron sporządzono w podziale na 12 obszarów życia Gminy:

- 1) Położenie, ogólne warunki życia
- 2) Drogi i komunikacja
- 3) Infrastruktura techniczna, zagospodarowanie przestrzenne, czystość, środowisko
- 4) Oświata
- 5) Kultura, rozrywka
- 6) Sport, rekreacja
- 7) Handel, gastronomia
- 8) Zdrowie, pomoc społeczna
- 9) Bezpieczeństwo
- 10) Gospodarka
- 11) Mieszkańcy, aktywność społeczna
- 12) Zarządzanie Gminą.

Lista ta przedstawia się następująco²:

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
Położenie, ogólne warunki życia	
• Korzystne położenie: – między Poznaniem a Wrocławiem, Leszmem a Rawiczem – trasa S5 – linia kolejowa • Mieszka się dobrze, jest spokój, cisza • Znany browar – możliwość promocji Gminy	• Niekorzystna sytuacja demograficzna - starzenie się społeczności Gminy • Młodzież chce wyjechać, nie widząc dobrych perspektyw rozwoju
Drogi i komunikacja	
• Pozytywna ocena stanu dróg (zwłaszcza na tle innych społeczności gminnych, tylko 1/3 ocen negatywnych) • Obwodnica – zmniejszyła ruch przez miasto, nastąpił wzrost bezpieczeństwa drogowego, zmniejszył się hałas i zanieczyszczenie powietrza	• Bardzo słaby stan dróg i chodników powiatowych • Braki chodników, parkingów i oświetlenia • Zbyt mało tras rowerowych (tylko dwie)

² W kilku przypadkach czynniki o podobnym charakterze występują zarówno po stronie atutów, jak i słabych stron. Jest to dopuszczalne, ponieważ po pierwsze przy analizie wewnętrznej brano pod uwagę nie tylko ściśle zdefiniowane słabości, ale także problemy i potrzeby, a po drugie w ramach tego samego zagadnienia mogą występować zarówno atuty, jak i słabości lub elementy do zrealizowania. Wobec tego na przykład w dziale „Drogi i komunikacja” w atutach jest mowa o coraz lepszym stanie dróg, natomiast w słabościach/problemach/potrzebach – o potrzebie budowy dróg gminnych.

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
Możliwość korzystania przez mieszkańców z autobusów szkolnych	- Nadal spory ruch samochodowy przez miasto, w tym samochodów ciężarowych (ruch do fermy drobiu, omijanie płatnego odcinka trasy S5) - Zbyt mała skala komunikacji publicznej wewnątrz Gminy (gł. problem dojazdu do Bojanowa z innych miejscowości) - Komunikacja na zewnątrz Gminy: - brak komunikacji autobusowej w dni wolne (do Leszna, Rawicza) - zbyt mała częstotliwość kursów autobusowych – trudności z dojazdem do szkół i pracy - Mało kursów pociągów z terenu Gminy (nie zatrzymują się pociągi pospieszne, z Poznania dużo pociągów kończy kurs w Lesznie, a z Wrocławia – w Rawiczu)
Infrastruktura techniczna, zagospodarowanie przestrzenne, czystość, środowisko	
- Pełne zwodociągowanie Gminy - Wysoki stopień skanalizowania (ponad 80%) - Wysokie oceny sfery wod-kan przez mieszkańców (zaledwie 6% ocen negatywnych) - Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) na terenie ZGKiM - możliwość przywiezienia odpadów posegregowanych - Stosunkowo dobra ocena stanu środowiska i estetyki w Gminie	- Kiepski stan części kamienic na rynku - Zbyt mało mieszkań komunalnych, brak budownictwa wielorodzinnego – brak możliwości zakupu mieszkania komunalnego - Część budynków jest zaniedbanych - Dewastacje w mieszkaniach w blokach po PGR-ach - Wandalizm - Czystość: - śmiecie, zwłaszcza w lasach - dużo dzikich wysypisk - problem utrzymania porządku na części posesji i wokół nich - brak koszy na psie odchody - Wylewanie ścieków do rowów - Problem tzw. niskiej emisji
Oświata	
Stosunkowo dobra infrastruktura oświatowa i rozbudowana sieć placówek (choć wymagająca dużego doinwestowania)	- Słabe wyniki testów i egzaminów: - sporo rodzin patologicznych, słabo wykształconych - sporo dzieci w ogóle nie chodzi do szkoły

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
• Wystarczająca liczba miejsc w przedszkolach dla wszystkich dzieci, nawet 2,5-letnich • Wysoka ocena wszystkich gminnych szczebli oświaty (wynik badania ankietowego mieszkańców) • Szkolnictwo integracyjne oraz klasy sportowe w placówkach gminnych • Zajęcia wyrównawcze z każdego przedmiotu • Dużo zajęć sportowych • Zajęcia logopedyczne, kompensacyjne, itp.	• Zmarginalizowane szkolnictwo średnie na terenie Gminy (brak naboru w liceum, mała liczba kierunków w szkole rolniczej, konkurencja ze strony innych szkół powiatowych) • Warunki lokalowe przedszkola w starym budynku Kurii oraz szkoły w Trzeboszu • Duże potrzeby inwestycyjne placówek oświatowych, np. SP Gościejewice - sala gimnastyczna, dach w SP w Bojanowie, termomodernizacja przedszkola w Bojanowie • Brak żłobka • Problem powrotu do domu po zajęciach dodatkowych dla dzieci i młodzieży dojeżdżających
Kultura, rozrywka	
• Biblioteka: – dogodna lokalizacja (na rynku) – bogaty księgozbiór, nie zmniejsza się liczba czytelników – duża aktywność, także dodatkowa (np. nordic walking) • Gminne Centrum Kultury: – dogodna lokalizacja (blisko rynku) – szeroka oferta - dużo sekcji – bogata oferta jak na skalę niewielkiej gminy - koncerty znanych wykonawców • Świetlice wiejskie w prawie każdej wsi	• Biblioteka: – zbyt mała powierzchnia, przez co brak jest osobnego działu dla dzieci – brak filii (potrzebna co najmniej jedna, najlepiej na obrzeżach Gminy) • Gminne Centrum Kultury: – lokalizacja na piętrze – zbyt mała powierzchnia (brak magazynu, garderoby, toalety dla artystów) – nadaje się do remontu (w pierwszej kolejności sala) i wymiany sprzętu nagłaśniającego – brak pojazdu do przewozu sprzętu – ograniczone środki i lokal uniemożliwiają rozwój (nowych sekcji, warsztatów) • Zbyt mała oferta spędzania wolnego czasu wieczorami • Potrzeba większej liczby zajęć we wsiach, zwłaszcza w okresie wakacji
Sport, rekreacja	
• Wysoka ocena infrastruktury sportu i rekreacji	• Brak pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
• Bezpłatny dostęp do infrastruktury • Bardzo dobra, szeroka oferta, jest sporo klubów sportowych, powstają nowe sekcje • Orlik, w pełni wykorzystywany • Boiska w prawie każdej wsi • Place zabaw w każdej wsi • Bowling (w Gołaszynie) • Aktywna działalność klubu TS Ruch Bojanowo i SZOK Bojanowo oraz pozostałych klubów • Siłownia zewnętrzna (duża) i skate park (za słabo wyposażony) w parku w Bojanowie	
Handel, gastronomia	
• Jest kilka sporych marketów (Biedronka, Dino, Eko), wiele sklepów rodzinnych oraz dwa targowiska • Restauracja w pałacu w Trzeboszu, Villa Aurora, Restauracja Błękitna	• Coraz mniej małych sklepów • Gastronomia - brak typowej kawiarni, brak lokalu dla młodzieży
Zdrowie, pomoc społeczna	
• Rozbudowana (wystarczająca) kadra pomocy społecznej • Pensjonat dla osób starszych w Bojanowie (dzięki temu mniej osób trafia do DPS-ów) • Prowadzenie przez OPS zajęć w świetlicach wiejskich, tzw. świetlice mobilne (duże zainteresowanie) • Organizacja wypoczynku letniego przez OPS	• Tylko 1 ośrodek zdrowia (ma być drugi, będzie konkurencja i mniejsze kolejki) • Zbyt mało specjalistów w przychodni (przyjeżdżają od czasu do czasu, trzeba się zapisywać z dużym wyprzedzeniem) • Główny problem społeczny – bezrobocie (gł. tereny po PGR-ach) • Coraz więcej osób starszych, wymagających opieki • Baza lokalowa OPS: – zbyt mała – nie jest przystosowana do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych (na piętrze) • Brak dowozów dzieci niepełnosprawnych do ośrodków szkolno-wychowawczych w Rawiczu (Gmina refunduje koszty dowozu, ale rodzice dowożą dzieci na własną rękę)

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
Bezpieczeństwo	
• 13 jednostek OSP (w tym 2 włączone w krajowy system ratownictwa), krótki czas reakcji	• Spora liczba przestępstw i wykroczeń drogowych • Miejsca niebezpieczne, dewastacje: – park w Bojanowie – przystanki – place zabaw • Kradzieże • Narkotyki (np. w parku) • Brak dyżurów całodobowych Policji
Gospodarka	
• Korzystne położenie: – między Poznaniem a Wrocławiem, Leszmem a Rawiczem – trasa S5 – linia kolejowa, bocznicą • Dobra jakość gruntów rolnych • Ośrodek wypoczynkowo-konferencyjny w Trzeboszu	• Zbyt mało miejsc pracy na terenie Gminy (zwłaszcza dla kobiet), brak dużych zakładów pracy • Brak strefy aktywizacji gospodarczej • Brak gminnych terenów inwestycyjnych, tereny inwestycyjne właścicieli prywatnych oraz Agencji Nieruchomości Rolnych - nieuzbrojone • Mało nowych firm w ostatnich latach • Brak w okolicach wykwalifikowanych pracowników, brak szkolenia zawodowego ukierunkowanego na potrzeby przedsiębiorców • Niewielki efekt obecności browaru • Możliwość znalezienia pracy w okolicznych, większych ośrodkach nie motywuje do rozwoju działalności na miejscu • Niewystarczająca skala usług rzemieślniczych • Właściciele wszystkich dużych firm nie pochodzą z terenu Gminy (nie utożsamianie się z Gminą) • Dobra jakość gruntów (trudność przekwalifikowania)
Mieszkańcy, aktywność społeczna	
• Współpraca między sołectwami, wspólne przedsięwzięcia	• Młodzież – jest mało zainteresowana ofertą GCK

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
	• Brak miejsc spotkań dla młodzieży (zwłaszcza poza Bojanowem) • Mieszkańcy nie są przyzwyczajeni do płacenia za niektóre usługi – kulturę, sport • Zbyt mało organizacji pozarządowych (poza OSP i klubami sportowymi) • Małe zainteresowanie Kołami Gospodyń Wiejskich ze strony młodszych kobiet (może używać innej nazwy, zorganizować jedno KGW na kilka wsi?) • Coraz mniejsze zaangażowanie społeczne, ludzie uważają, że ktoś inny powinien inicjować działania oddolne • Za mała oferta dla osób starszych
Zarządzanie Gminą	
• Zauważalne, pozytywne zmiany w zarządzaniu Gminą, otwartość władz samorządowych na mieszkańców • Budżet obywatelski • Wydawanie kwartalnika Informator samorządowy • Profil na Facebooku	• Warunki lokalowe Urzędu Miejskiego • Problem ze znalezieniem osób do prac społecznie użytecznych (w służbach komunalnych)

Najistotniejsze wnioski z zamieszczonych wyżej wyników analizy są następujące:

- Gmina jest spokojnym, przyjaznym miejscem do zamieszkania przez osoby, które mają dobre, stałe źródło dochodów na miejscu lub w niedalekich, większych ośrodkach, takich jak Leszno, czy Rawicz. Te ośrodki oferują wiele usług wyższego rzędu (np. kino, teatr, kryta pływalnia, etc.), z których bez problemu mogą korzystać mieszkańcy gminy Bojanowo, o ile ich na to stać.
- Zupełnie inną grupę stanowią osoby, mające problemy ze znalezieniem satysfakcjonującej pracy, wynikające z niewystarczających kwalifikacji lub braku odpowiednich miejsc zatrudnienia. Na szczęście skala bezrobocia nie jest duża.
- Bardzo ważne jest, że w ostatnich trzech latach zahamowaniu uległo ujemne saldo migracji. Przeszkodą dla kontynuacji tego trendu są trudności w zakupie mieszkania na terenie Gminy na skutek zbyt małej liczby mieszkań komunalnych i braku budownictwa wielorodzinnego.
- Gmina nie należy do terenów o wybitnych walorach turystycznych i rekreacyjnych ze względu na przeciętny odsetek powierzchni zalesionej i wód powierzchniowych.
- Należy zwrócić uwagę na stosunkowo wysoką ocenę stanu dróg gminnych, stawianą przez mieszkańców. Jednym z najważniejszych wydarzeń w ostatnich

latach było oddanie do użytku obwodnicy Bojanowa, co spowodowało wzrost bezpieczeństwa i radykalną poprawę stanu środowiska. Z drugiej strony podkreślano bardzo słaby stan powiatowej infrastruktury drogowej oraz niedostatki ścieżek rowerowych, chodników, parkingów i oświetlenia.

- Korzystne położenie Gminy nie sprzyja niestety dogodnym połączeniom komunikacyjnym (zarówno autobusowym, jak i kolejowym). Zbyt mała jest także skala komunikacji publicznej wewnątrz Gminy.
- Ocena pozostałych, podstawowych elementów infrastruktury technicznej, wypadła korzystnie, a to za sprawą pełnego zwodociągowania i wysokiego skanalizowania.
- Mieszkańcy stosunkowo dobrze oceniają stan środowiska i estetyki w Gminie, co nie oznacza, że w tej sferze nie ma już nic do zrobienia. Szczególnie dotkliwy jest, podobnie jak na terenie całego kraju, problem tzw. niskiej emisji. Wiele do życzenia pozostawia także stan części budynków, w tym kamienic na rynku w Bojanowie.
- Konfrontacja silnych i słabych stron zdecydowanie korzystnie wypada przy ocenie funkcjonowania oświaty. Osobna ocena jakości opieki przedszkolnej oraz nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjum dała w każdej kategorii ponad 60% ocen bardzo dobrych i dobrych. Sieć placówek oświatowych jest rozbudowana, wymaga jednak dużego doinwestowania. Niestety, powyższe atuty nie przekładają się na wyniki testów i egzaminów. Dużą bolączką jest także zmarginalizowane szkolnictwo średnie na terenie Gminy, a przecież Zespół Szkół Rolniczych (placówka powiatowa) ma olbrzymie tradycje i przez wiele lat był wizytówką Gminy.
- Dość dobrze, choć nie rewelacyjnie, została oceniona sfera kultury. Jej głównym atutem okazała się aktywna działalność Biblioteki oraz Gminnego Centrum Kultury. Godna podkreślenia jest obecność świetlicy wiejskiej w prawie każdej wsi. Dalszy rozwój działalności kulturalnej jest utrudniony ze względu na trudne warunki lokalowe obydwu pierwszych placówek, szczególnie GCK.
- Jeżeli chodzi o sport i rekreację, to dumą mieszkańców jest rozbudowana infrastruktura – boiska, place zabaw (w każdej wsi), siłownia zewnętrzna. I, co najważniejsze, mieszkańcy w coraz większym stopniu są zainteresowani aktywnym trybem życia, czemu sprzyja działalność klubów sportowych. Jedynym poważnym zgłoszonym problemem jest brak pełnowymiarowego boiska piłkarskiego.
- Ocena oferty handlowej i gastronomicznej wypadła zadowalająco. Z drugiej strony zwrócono uwagę na coraz mniejszą liczbę małych sklepów oraz brak typowej kawiarni i lokalu dla młodzieży.
- Zaskoczeniem nie jest, że jeden z kluczowych elementów usług społecznych, jakim jest dostępność opieki zdrowotnej, zyskał więcej ocen negatywnych niż pozytywnych. Kolejki do lekarza i ograniczona skala pomocy specjalistycznej są tego głównymi powodami.
- Jeżeli chodzi o pomoc społeczną, to po stronie plusów zapisano wystarczającą kadrę OPS, obecność pensjonatu dla osób starszych w Bojanowie (dzięki temu mniej osób trafia do DPS-ów) oraz prowadzenie przez OPS, cieszących się dużym zainteresowaniem, zajęć w świetlicach wiejskich. Najważniejszym problemem w omawianej dziedzinie jest z kolei baza lokalowa OPS - zbyt mała i nie

przystosowana do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych (mieści się na piętrze).

- Ciekawe są wyniki oceny bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy. Duża część mieszkańców uważa je za niezadowalające, ale wynika to z jednej, konkretnej sytuacji, zaistniałej w lecie 2015 roku. Z pewnością problemem jest spora liczba przestępstw i wykroczeń drogowych oraz miejsc niebezpiecznych, czego przyczyną jest między innymi brak całonocnych dyżurów Policji.
- Jeżeli chodzi o sferę gospodarki, to głównym atutem Gminy jest korzystne położenie (między Poznaniem a Wrocławiem, Leszmem a Rawiczem), trasa S5 oraz linia kolejowa i bocznica. Zwłaszcza przebieg trasy ekspresowej wraz z węzłem „Bojanowo” stwarza szansę na aktywizację atrakcyjnych terenów pod działalność gospodarczą.
- Głównym problemem jest brak zadowalającej oferty miejsc pracy na miejscu; nie ma tu dużych zakładów pracy. Nie sprzyja temu brak w okolicach wykwalifikowanych pracowników oraz szkolenia zawodowego, ukierunkowanego na potrzeby przedsiębiorców. Mimo tego oficjalna stopa bezrobocia nie jest wysoka na skutek dojeżdżania do innych ośrodków oraz pracy znacznej części mieszkańców w wysokotowarowym rolnictwie. Podstawowym warunkiem lokowania się inwestycji w danej gminie jest dostępność terenów inwestycyjnych, najlepiej już z posiadanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Gmina Bojanowo niestety cierpi na ich deficyt. Nie sprzyja temu dobra jakość gruntów (trudność przekwalifikowania).
- Istotne jest także to, że właściciele wszystkich znaczących firm nie pochodzą z terenu Gminy, przez co nie utożsamiają się z Gminą i jej problemami. Powoduje to, że efekt obecności renomowanego browaru na razie nie jest duży.
- Z pewnością istotnym atutem Gminy jest aktywna działalność sołectw i współpraca między nimi. Z drugiej strony zaangażowanie społeczne jest coraz mniejsze, co znajduje wyraz w ograniczonej liczbie organizacji pozarządowych (poza OSP i klubami sportowymi). Coraz większym problemem jest malejące zainteresowanie młodzieży uczestnictwem w różnego rodzaju aktywnościach, także tych, prowadzonych przez GCK. Z kolei osoby starsze deklarują udział w życiu Gminy, jednak twierdzą, że oferta do nich adresowana jest zbyt mała.
- Ostatnim elementem, który podlegał ocenie, było samo zarządzanie Gminą, a więc ocena dotychczasowego działania władz samorządowych. Generalnie mieszkańcy obsługę administracyjną oceniają dobrze. Przede wszystkim zauważają oni aktywność nowych władz Gminy i otwartość na nowe inicjatywy. Dla samych urzędników, jak i klientów, dotkliwy jest stan budynku Urzędu Miejskiego, który wymaga gruntownej modernizacji (proces ten właśnie się rozpoczął).

Drugą stroną analizy SWOT jest identyfikacja zewnętrznych szans (możliwości) i zagrożeń. Zadaniem Gminy jest z jednej strony przewidywanie i wykorzystanie tych szans, a z drugiej strony unikanie, minimalizacja, a nawet likwidowanie zagrożeń. Zestawienie szans i zagrożeń, sporządzone w drodze uzgodnień w ramach prac zespołów roboczych, przedstawia się następująco:

SZANSE (MOŻLIWOŚCI)

- Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy dzięki przebiegowi trasy S5 relacji Poznań – Wrocław – powinno to doprowadzić do napływu zewnętrznego kapitału i nowych mieszkańców oraz ułatwić dojazdy do większych ośrodków
- Możliwość pozyskania środków pomocowych (zwłaszcza unijnych do 2020 roku)
- Postrzeganie gminy Bojanowo jako spokojnego, przyjaznego miejsca zamieszkania i spędzania wolnego czasu
- Współpraca międzysamorządowa w ramach Powiatu Rawickiego
- Rozwój świadomości społecznej i społeczeństwa obywatelskiego
- Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu

ZAGROŻENIA

- Ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządów (w tym zagrożenie podniesieniem kwoty wolnej od podatku PIT)
- Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów, w tym zmiany w oświacie
- Ciągłe spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gospodarcza, mniejsze dochody podatkowe
- Regres demograficzny, odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę
- Konkurencja okolicznych ośrodków
- Brak skutecznej współpracy z okolicznymi samorządami.

Podsumowując można stwierdzić, że w ostatnich latach Gmina potrafiła w dużej mierze wykorzystać wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania i doprowadziła do znaczącej rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, postępy w budowie dróg) i społecznej (świetlice wiejskie). Zahamowane zostało także (w ostatnich trzech latach) ujemne saldo migracji.

Przed władzami i mieszkańcami Gminy stoją więc duże wyzwania, aby w 10-letniej perspektywie, objętej niniejszą Strategią, w jak największym stopniu stymulować i powodować dalszy rozwój, przede wszystkim poprzez sprawne, aktywne działanie i jak najlepsze wykorzystanie dotacji unijnych w perspektywie finansowej do 2020 roku.

Zaprezentowane wyżej wyniki analizy sytuacji Gminy, przeprowadzonej z udziałem jej mieszkańców, stały się podstawą procesu planistycznego, bowiem wewnętrzne atuty i pojawiające się w otoczeniu szanse są tymi elementami, na których należy bazować planując dalszy rozwój Gminy. Jednocześnie należy pamiętać, że usunięcie bądź zniwelowanie wewnętrznych braków i problemów oraz zewnętrznych zagrożeń to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy i gości.

3. WIZJA I MISJA GMINY

3.1. Wizja Gminy

Wizja gminy określa pożądaną przez mieszkańców obraz (wizerunek gminy) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” gminy, pokazującym, **jak powinna ona docelowo wyglądać**, jakie funkcje spełniać.

Wypracowana podczas spotkań z przedstawicielami różnych środowisk wizja gminy Bojanowo brzmi następująco:

Gmina Bojanowo to:

- **atrakcyjnie położony, prężny, lokalny ośrodek rolniczy i gospodarczy**
- **spokojne, przyjazne miejsce do życia**
- **wykształceni, aktywni i zintegrowani mieszkańcy.**

Powyższa wizja wskazuje na to, że gmina Bojanowo aspiruje do bycia lokalnym centrum gospodarczym, korzystającym ze swojej atrakcyjnej lokalizacji i rozwiniętego rolnictwa.

Do zamieszkania w Gminie, oprócz miejsc pracy, ma skłaniać możliwość życia w spokojnym, przyjaznym środowisku.

Mieszkańcy Gminy mają nie tylko być wykształceni, ale być aktywni na wielu polach. Bardzo ważne jest, aby potrafili ze sobą współpracować.

3.2. Misja rozwoju Gminy

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne, planowane kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Gminy, sformułowano następującą deklarację:

Jesteśmy dynamicznie rozwijającą się gminą, korzystnie położoną między Rawiczem i Leszmem, przy nowej trasie S5 Poznań-Wrocław, znaną z lokalizacji uznanego browaru.

Nasze cele rozwojowe pragniemy osiągnąć poprzez:

- **stwarzanie korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie dzięki terenom inwestycyjnym przy węźle trasy szybkiego ruchu i przyjaznemu klimatowi dla przedsiębiorców**
- **zapewnienie pełnej dostępności infrastruktury technicznej i społecznej**
- **stałe podnoszenie poziomu kształcenia**
- **zapewnienie szerokiej, urozmaiconej oferty kultury, rekreacji i sportu.**

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka ważnych zagadnień. Pierwsze zdanie wskazuje lokalizację Gminy na mapie kraju. Ważne jest zaznaczenie atrakcyjnego położenia przy ważnej trasie krajowej oraz obecność uznanego browaru.

Drugie zdanie precyzuje zapisy wizji Gminy – wskazuje na główne sposoby osiągnięcia pożądanego, docelowego stanu – wspieranie obecnych i pozyskiwanie nowych przedsiębiorców, między innymi poprzez rozwiniętą infrastrukturę techniczną i społeczną, dbałość o rozwój osobisty mieszkańców (oświata) i zapewnianie wielu ciekawych form wypoczynku.

4. CELE STRATEGICZNE

W rezultacie przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadów z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników Urzędu Miejskiego i podległych jednostek, radnych oraz przedstawicieli innych instytucji, sformułowano dwa strategiczne cele rozwoju gminy Bojanowo. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Gminy (a więc posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki jej dalszego rozwoju. Realizacja celów, w perspektywie objętej niniejszym planem, powinna w znacznym stopniu przybliżyć osiągnięcie pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji.

Strategiczne cele rozwoju gminy Bojanowo są następujące:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki

Cel strategiczny 2. Stwarzanie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku.

Cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do wizji i misji rozwoju Gminy. Do ich osiągnięcia będzie prowadziła realizacja konkretnych projektów strategicznych, szczególnie tych związanych z poprawą technicznych i społecznych warunków życia. Tym samym będzie następowało stopniowe, konsekwentne przybliżanie się do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania i określającym czas ich realizacji, która, od momentu zatwierdzenia przez Radę Miejską, stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

Cel strategiczny nr 1

Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki

Podstawowym oczekiwaniem mieszkańców w stosunku do każdego samorządu są jego aktywne działania, mające na celu poprawę obecnego standardu życia w gminie. Zmiany polityczno-społeczne, zainicjowane w naszym kraju już 27 lat temu, stworzyły możliwość swobodnego podróżowania, a co za tym idzie, zaobserwowania poziomu życia w krajach rozwiniętych. Konfrontacja ta nie wypadła korzystnie – złej jakości drogi, braki w zwodociągowaniu i skanalizowaniu (zwłaszcza obszarów wiejskich), niewielka liczba telefonów, niedostatek mieszkań, czy zdegradowane środowisko naturalne, świadczyły o różnicach poziomu cywilizacyjnego.

Okres ostatniego ćwierćwiecza to czas niezaprzeczalnych, pozytywnych przemian. Na wielu terenach (zwłaszcza miejskich i podmiejskich) problem wyposażenia gospodarstw domowych w podstawowe elementy infrastruktury technicznej przestał już właściwie

istnieć. Mimo tych postępów, do zrobienia pozostało jeszcze wiele. Pełna infrastruktura oznacza bowiem nie tylko uzbrojenie w niezbędne media (woda, kanalizacja, prąd), ale obecnie – zdaniem mieszkańców – przede wszystkim gęstą i o dobrej jakości sieć dróg.

Mimo że w ostatnich latach Gmina zainwestowała znaczne środki w infrastrukturę techniczną (w ciągu minionych 5 lat – około 25 mln zł z około 31 mln zł łącznej wartości inwestycji), to nadal istnieją duże potrzeby w tym zakresie – w zdecydowanej większości w sferze infrastruktury drogowej i okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie) oraz gospodarki wodno-ściekowej.

Pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną to obecnie nie tylko jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek rozwoju gospodarczego. Należy także podkreślić, że inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu, co w oczywisty sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych nowych mieszkańców.

Dzięki korzystnemu klimatowi inwestycyjnemu oraz dogodnej lokalizacji Gminy, liczba podmiotów działających w sektorze prywatnym w ostatnich kilku latach systematycznie wzrasta; nie dotyczy to jednak dużych firm. Przede wszystkim brak jest komunalnych terenów inwestycyjnych.

Z wyników badania ankietowego wynika, że lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy) jest dziedziną, którą mieszkańcy oceniają zdecydowanie najgorzej. Jako „bardzo złą” i „złą” sytuację odnośnie możliwości znalezienia pracy w Gminie oceniło prawie 80% ankietowanych. Z drugiej strony statystyki są optymistyczne – bezrobotnych mieszkańców Gminy jest tylko około 320 (stopa bezrobocia wynosi około 6%), ale w dużej mierze jest to spowodowane dojeżdżaniem do pracy w innych gminach. Mieszkańcy zdecydowanie woleliby pracować na miejscu i stąd tak negatywne opinie na temat gminnego rynku zatrudnienia.

Rozwój gospodarczy Gminy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia na ich terenie, jak również źródłem wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki, przeznaczane na pomoc społeczną. Należy przy tym podkreślić, iż samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Gminy. Nie oznacza to jednak, że nie może on pełnić roli strony wspierającej i do pewnego stopnia stymulującej przemianę w gospodarce i na rynku pracy.

Cel strategiczny nr 2

Stwarzanie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej z pewnością jest nadal najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz Gminy. Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa posiadanie pełnej infrastruktury nie jest jednak wystarczające dla zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie.

Równie istotna jest dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak usługi zdrowotne, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja. Dla społeczności lokalnej bardzo ważny jest również dialog z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane po to, by zaspokajać jej potrzeby.

Mimo wielu pozytywnych zmian w ostatnich kilku latach i przeznaczania znacznych kwot z budżetu Gminy na rozwój usług społecznych, wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, analiz i dyskusji wskazują na to, że społeczność lokalna oczekuje dalszego poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia tej grupy usług. Dotyczą one dalszej poprawy bazy oświaty, lepszej infrastruktury kultury oraz rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Wyeliminowanie zidentyfikowanych braków i problemów przewidziano w projektach strategicznych, zaproponowanych w niniejszym dokumencie.

Jak zaznaczono we wstępnej części niniejszego dokumentu, przedstawiając strukturę strategii, cele strategiczne grupują poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działaniami samorządu. Projekty realizacyjne to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii.

5. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

5.1. Założenia i kryteria wyboru programów i projektów strategicznych

Podczas sporządzania listy programów i projektów strategicznych kierowano się poniższymi założeniami:

- 1) Wybrane, proponowane projekty spełniają najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej, wyrażone w treści celów strategicznych, takie jak:
  - zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy
  - zapewnienie bytowania w uporządkowanym i dobrze zarządzanym otoczeniu
  - wspieranie rozwoju gospodarczego
  - wspieranie rozwoju osobistego mieszkańców i zapewnienie dobrych warunków do wypoczynku.
- 2) Wybrane projekty mogą być związane z obligatoryjnymi, bieżącymi zadaniami samorządu, ale nie ograniczają się tylko do takich zadań.

Zaproponowane zostały również kryteria, które automatycznie predysponowały projekt do włączenia do Strategii:

- a) projekt odpowiada zadaniom zgłoszonym do programów o zasięgu wojewódzkim i powiatowym
- b) projekt jest już rozpoczęty lub przygotowana jest dokumentacja techniczna.

W procesie doboru projektów strategicznych jego uczestnicy zastanawiali się, jakie są realne szanse na wdrożenie zgłaszanych pomysłów - jakie działania mogą decydować o tym, że przedsięwzięcie uda się wykonać, a czego już na etapie planowania należy się wystrzeżać, by nie dopuścić do niepowodzenia.

5.2. Zestawienie programów i projektów strategicznych

Poniżej przedstawiono zestawienie programów i projektów strategicznych:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki

Program 1. Drogi i komunikacja

- 1.1. Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej
- 1.2. Dążenie do poprawy stanu i bezpieczeństwa dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych

Program 2. Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska

- 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- 2.2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz działania, wykorzystujące odnawialne źródła energii
- 2.3. Poprawa stanu obecnych i budowa nowych budynków komunalnych
- 2.4. Poprawa porządku i czystości na terenie Gminy
- 2.5. Poprawa wyposażenia służb komunalnych

2.6. Edukacja ekologiczna mieszkańców i wspieranie wykorzystania alternatywnych źródeł energii

Program 3. Rozwój gospodarczy

- 3.1. Organizacja terenów pod inwestycje
- 3.2. Orientacja Gminy na inwestorów
- 3.3. Promocja wizerunkowa i gospodarcza Gminy

Cel strategiczny 2. Stwarzanie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku

Program 4. Oświata

- 4.1. Poprawa warunków nauki w gminnych placówkach oświaty
- 4.2. Poprawa poziomu nauczania w szkołach. Zwiększenie liczby zajęć dodatkowych
- 4.3. Organizacja żłobka

Program 5. Kultura i rozrywka

- 5.1. Poprawa infrastruktury kultury na terenie Gminy
- 5.2. Rozwój sieci i aktywizacja świetlic wiejskich

Program 6. Rekreacja i sport

- 6.1. Dalszy rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- 6.2. Rewitalizacja rekreacyjnej przestrzeni publicznej

Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo

- 7.1. Rozwój opieki zdrowotnej na terenie Gminy
- 7.2. Promowanie zdrowego trybu życia
- 7.3. Organizacja czasu wolnego osób starszych
- 7.4. Poprawa warunków lokalowych Ośrodka Pomocy Społecznej
- 7.5. Efektywne wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy
- 7.6. Likwidacja barier architektonicznych
- 7.7. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego

Program 8. Aktywizacja społeczna i sprawne zarządzanie Gminą

- 8.1. Aktywizacja i integracja mieszkańców
- 8.2. Sprawny samorząd

5.3. Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć

Planowane projekty mają różny zakres czasowy – autorzy, planując realizację przedsięwzięć, starali się brać pod uwagę skalę potrzeb i możliwości budżetowe Gminy. Jednak każdy projekt składa się z kilku zadań, często o charakterze „ciągłym”, więc zakres czasowy większości projektów obejmuje cały okres realizacji Strategii 2015-2025. W kilku przypadkach niezależnych od Gminy, określenie czasu realizacji projektu okazało się na dzień dzisiejszy niemożliwe. Poniżej został przedstawiony zbiorczy plan realizacji poszczególnych projektów w okresie obowiązywania Strategii.

Tabela 1. Zakres czasowy projektów strategicznych

Numer projektu	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.1.										
1.2.	Do skutku									
2.1.										
2.2.										
2.3.										
2.4.										
2.5.										
2.6.										
3.1.										
3.2.										
3.3.										
4.1.										
4.2.										
5.1.										
5.2.										
6.1.										
6.2.										
7.1.										
7.2.										
7.3.										
7.4.										
7.5.										
7.6.										

7.7.										
8.1.										
8.2.										

5.4. Prezentacja i uzasadnienie programów i projektów strategicznych

Poniżej scharakteryzowano poszczególne programy strategiczne. W ramach każdego z nich przedstawiono szczegółowe informacje o kolejnych projektach strategicznych. Mają one postać tzw. kart projektów, zawierających:

- cel realizacji danego projektu
- jednostkę koordynującą (odpowiadającą za realizację projektu)
- inne podmioty, uczestniczące w projekcie
- beneficjentów projektu
- zadania w ramach projektu oraz terminy ich wykonania.

Każdy projekt został także opatrzony komentarzem na temat tła projektu i uzasadnienia jego wyboru.

Cel strategiczny nr 1

Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki

Nazwa celu strategicznego wskazuje na to, że realizacja przyporządkowanych mu działań powinna przyczynić się do zapewnienia dogodnych „technicznych” warunków życia w Gminie i rozwoju na jej terenie działalności gospodarczej.

Właśnie tego dotyczą trzy sformułowane w ramach tego celu programy strategiczne. Każdy z nich obejmuje kilka konkretnych projektów, zawierających zestawy działań, z których każde powinno przybliżyć do osiągnięcia omawianego celu.

Pierwszy z programów dotyczy rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej, drugi - pozostałych elementów infrastruktury (gospodarka wodno-ściekowa, termomodernizacja, utrzymanie czystości, gospodarka mieszkaniowa) i działań na rzecz ochrony środowiska, a trzeci - wspierania rozwoju gospodarczego.

Program 1. Drogi i komunikacja

Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że respondenci – wyrażając swoją opinię na temat różnych aspektów życia na terenie Gminy – stan infrastruktury drogowej wymienili na jednym z czołowych miejsc pod względem ocen negatywnych.

Nic dziwnego zatem, że takie działania, jak remonty i budowa dróg oraz budowa infrastruktury okołodrogowej znalazły się na pierwszym miejscu na liście zadań, stawianych przed samorządem.

Oznacza to, że potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej są w sferze drogownictwa priorytetowe. Odpowiedzią na powyższe problemy są dwa projekty strategiczne, zaproponowane do realizacji w ramach niniejszego programu.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.1.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	1
Nazwa projektu	Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej		Numer projektu	1.1.
Cel realizacji projektu	Posiadanie kompleksowego, zhierarchizowanego planu inwestycji w sferze infrastruktury drogowej. Uzyskanie przez mieszkańców i przedsiębiorców wiedzy na temat perspektywy realizacji ich potrzeb w w/w dziedzinie. Poprawa standardu życia i bezpieczeństwa			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przygotowanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej. Ujęcie w planie: • dróg • ścieżek pieszo-rowerowych • chodników • parkingów • oświetlenia • zmiany organizacji ruchu na wybranych ulicach w centrum miasta, w tym wycofanie transportu ciężkiego z centrum Bojanowa (np. ograniczenie do 5 ton)			2016-2017	
2. Zatwierdzenie i wdrażanie planu			2016-2025	

Drogi służą nie tylko mieszkańcom Gminy i działającym tutaj podmiotom gospodarczym, ale także ruchowi tranzytowemu oraz są jednym z podstawowych kryteriów przy wyborze lokalizacji inwestycji. Z tych powodów stanowią bardzo istotny element infrastruktury technicznej – ich odpowiednia jakość powoduje większą dostępność komunikacyjną Gminy oraz przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu.

W ramach niniejszego projektu planuje się sporządzenie w 2016 roku planu rozbudowy gminnej sieci drogowej, w którym zostanie określona kolejność realizacji inwestycji w omawianej dziedzinie. Dzięki temu mieszkańcy i inwestorzy będą wiedzieli, kiedy mogą się spodziewać budowy konkretnej drogi, czy ścieżki. Oczywiście, niezbędna jest realność zapisów planu oraz ich terminowa realizacja.

Wstępna analiza, dokonana na użytek niniejszego dokumentu wykazała, że najpilniejsze przedsięwzięcia w sferze gminnej infrastruktury drogowej na terenie Gminy to:

a) Drogi:

- Zaborowice – Trzebosz
- droga od trasy S5 do Pakówki
- trasa od drogi wojewódzkiej do Wydartowa Drugiego
- ul. Dworcowa w Bojanowie (naprawa bruku)
- utwardzenie dróg gruntowych

b) Chodniki:

- przebudowa istniejących ciągów (zmiana nawierzchni)

c) Oświetlenie:

- doświetlenie tzw. czarnych punktów.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.2.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	1
Nazwa projektu	Dążenie do poprawy stanu i bezpieczeństwa dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych		Numer projektu	1.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa standardu życia i bezpieczeństwa na drogach			
Jednostka koordynująca	GDDKiA, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiatowy Zarząd Dróg	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Droga S5: Oznakowanie jako ścieżki rowerowej dróg technicznych przy trasie S5			Do skutku	
2. Drogi wojewódzkie: Budowa ścieżki rowerowej z Bojanowa w kierunku Rydzyny (do granicy Gminy, wzdłuż drogi nr 5)			Do skutku	
3. Drogi powiatowe: - Przebudowa drogi (wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej) Bojanowo - Sowiny - Przebudowa drogi (wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej) Gołaszyn - Trzebosz (od przejazdu kolejowego) - Remont drogi (z chodnikiem) w Zaborowicach - Remont drogi od Szemzdrowa do wiaduktu - Budowa ścieżki pieszo-rowerowej z Tarchalina do granicy z gminą Poniec			Do skutku	

Przez teren Gminy przebiega bardzo ważna droga krajowa – trasa ekspresowa S5 o długości 9 km. Drogi techniczne położone wzdłuż niej mogłyby być z powodzeniem wykorzystane jako ścieżki rowerowe; wymaga to jednak specjalnego oznakowania.

Sieć drogową tworzą także drogi wojewódzkie o łącznej długości 9,345 km i drogi powiatowe o łącznej długości 56,3 km. Wszystkie te drogi są utwardzone, co nie oznacza, że nie istnieją już żadne potrzeby, związane z poprawą ich stanu. Dotyczy to szczególnie dróg powiatowych.

Zadaniem Gminy w takiej sytuacji jest zgłaszanie do Zarządu Powiatu Rawickiego apeli, wynikających z potrzeb mieszkańców i przejezdnych. Szczególnie ważna jest budowa

ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż najbardziej ruchliwych tras, którymi mieszkańcy dojeżdżają do pracy i szkoły.

Najpilniejsze potrzeby zostały wymienione w powyższej tabeli.

Program 2. Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska

W ramach niniejszego programu zaproponowano realizację aż sześciu projektów strategicznych o bardzo różnej tematyce, związanej z poprawą „technicznych” warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej oraz poprawą stanu środowiska naturalnego.

Pierwszy z nich dotyczy dokończenia budowy kanalizacji sanitarnej, co, obok budowy dróg i wspierania działalności gospodarczej, jest zdecydowanym priorytetem większości polskich gmin.

Ważnych zagadnień dotyczy także drugi projekt - termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej oraz działań, wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Treścią trzeciego projektu jest podejmowanie działań, mających na celu poprawę stanu mieszkań komunalnych.

Kolejny projekt dotyczy problematyki utrzymania i poprawy porządku i czystości na terenie Gminy.

Piąty projekt dotyczy usprawnienia działania służb komunalnych dzięki ich wyposażeniu.

Ostatni projekt zawiera zadania, związane z edukacją ekologiczną mieszkańców i wspieraniem ich w wykorzystaniu alternatywnych źródeł energii.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.1.

Nazwa programu	Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska		Numer programu	2
Nazwa projektu	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej		Numer projektu	2.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa stanu infrastruktury wodociągowej, stworzenie możliwości podłączenia budynków użyteczności publicznej i prywatnych do sieci kanalizacyjnej, poprawa standardu życia, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Zakład Wodociągów i Kanalizacji, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Dokończenie budowy kanalizacji sieci sanitarnej (osiedle w Giżynie), w tym małych odcinków w Bojanowie (do 2016 r.)			2017	
2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków: • Sułów Mały • Szemzdrowo • Pakówka • Wydartowo Drugie			2017-2025	
3. Dokończenie rozbudowy oczyszczalni ścieków			2016	
4. Wymiana rur azbestowych (jest ok. 27 km)			2019-2025	
5. Wymiana starych przyłączy wod-kan + przebudowa niektórych odcinków (tam, gdzie będzie potrzeba, np. w przypadku zbyt małej średnicy rur lub aby dostosować do celów p-poż.)			2019-2025	

Łącznie z kanalizacji (sieć i przydomowe oczyszczalnie) korzysta ponad 80% mieszkańców Gminy. Podłączenie pozostałych mieszkańców wymaga rozbudowy oczyszczalni ścieków (wzrost wydajności z 700 do 1.200 m³ na dobę), co stanie się do końca 2016 roku.

Na terenach, gdzie rozproszenie domostw jest zbyt duże, aby był sens budowy sieci kanalizacyjnej, planowane jest tworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków, dofinansowane z środków budżetu Gminy oraz ew. z unijnego funduszu PROW.

Ponadto ważnym zadaniem jest sukcesywna wymiana starych rur azbestowych (finansowana z umorzeń pożyczek z WFOŚiGW), wymiana starych przyłączy wod-kan oraz przebudowa niektórych odcinków.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.2.

Nazwa programu	Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska		Numer programu	2
Nazwa projektu	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz działania, wykorzystujące odnawialne źródła energii		Numer projektu	2.2.
Cel realizacji projektu	Racjonalizacja użytkowania paliw i energii, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Użytkownicy obiektów, mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej: - wymiana dachu w szkole w Bojanowie - zmiana systemu ogrzewania z budynkach użyteczności publicznej (Urząd Miejski, OPS, GCK, ZWiK, Biblioteka) - remont elewacji budynku OPS i GCK			2017-2020	
2. Montaż lamp energooszczędnych do oświetlenia dróg, chodników i ścieżek pieszo-rowerowych			2016-2018	

Z punktu widzenia ochrony środowiska i kosztów utrzymania, ważna jest realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Najistotniejsza z nich jest wymiana ogrzewania węglowego na rzecz bardziej ekologicznego.

Ciekawym pomysłem jest wykorzystanie energii słonecznej do produkcji energii elektrycznej, która będzie zasilać oczyszczalnię ścieków, hydrofornie oraz obiekty sportowe.

Przy drogach, chodnikach i ścieżkach rowerowych, które będą budowane w ramach Projektu 1.1, Gmina planuje montaż lamp, wykorzystujących energię słoneczną i wiatrową.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.3.

Nazwa programu	Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska		Numer programu	2
Nazwa projektu	Poprawa stanu budynków komunalnych		Numer projektu	2.3.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków mieszkaniowych mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Kontynuacja rewitalizacji budynków komunalnych			2016-2025	
2.				

Na koniec 2014 roku Gmina dysponowała 156 mieszkaniami komunalnymi w budynkach gminnych i wspólnotowych. Znaczna ich część znajduje się w stanie wymagającym remontów.

Z własnych środków Gmina jest w stanie remontować 2-3 budynki. Głównie są to remonty elewacji i wymiana połaci dachowych.

Zapotrzebowanie zarówno na prace rewitalizacyjne, jak i na budowę nowych mieszkań jest duże, ale Gmina nie dysponuje większymi środkami na ten cel.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.4.

Nazwa programu	Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska		Numer programu	2
Nazwa projektu	Poprawa porządku i czystości na terenie Gminy		Numer projektu	2.4.
Cel realizacji projektu	Poprawa ładu przestrzennego i estetyki na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, mieszkańcy, szkoły	
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Likwidacja dzikich wysypisk			Proces ciągły	
2. Regularne sprzątanie terenu, w tym terenów rekreacyjnych			Proces ciągły	
3. Stanowcze egzekwowanie utrzymania porządku, czystości (w tym psimi odchodami – edukacja, kosze, worki), walka ze śmieciem, zrzutem ścieków do rowów, niską emisją			Proces ciągły	
4. Prowadzenie akcji edukacyjnych w szkołach, dotyczących zagadnień ekologii			Proces ciągły	
5. Prowadzenie akcji typu „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”			Proces ciągły	

W ramach niniejszego projektu przewidziano realizację kilku ważnych działań, mających na celu poprawę estetyki na terenie Gminy.

W pierwszej kolejności chodzi o zachowanie czystości poprzez likwidację dzikich wysypisk, sprzątanie terenów gminnych i egzekwowanie utrzymania czystości na terenach publicznych i wokół posesji.

Niezmiernie istotną rolę mają także wszelkie akcje edukacyjne (szczególnie wśród dzieci i młodzieży) oraz powszechne akcje sprzątania, szczególnie terenów rekreacyjnych.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.5.

Nazwa programu	Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska		Numer programu	2
Nazwa projektu	Poprawa wyposażenia służb komunalnych		Numer projektu	2.5.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie zdolności Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej do realizacji statutowych zadań, zapewnienie lepszego poziomu świadczenia usług komunalnych			
Jednostka koordynująca	ZGKiM	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, przejezdni, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zakup piaskarki			2017-2018	
2. Zakup kosiarki			2018	
3. Zakup ciągnika			2019	

Za gospodarkę komunalną na terenie Gminy odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. ZGKiM jest jednostką organizacyjną Gminy, odpowiedzialną za czynności związane z obsługą mieszkańców Gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę, utylizacji ścieków oraz utrzymania czystości. Ponadto ZGKiM wykonuje na zlecenie Urzędu Miejskiego prace związane z modernizacją ciągów komunikacyjnych

Aby Zakład mógł prawidłowo realizować swoje zadania, niezbędne jest systematyczne odnawianie i modernizowanie jego bazy sprzętowej. Najpilniejsze potrzeby zostały wymienione w powyższej tabeli.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.6.

Nazwa programu	Rozwój infrastruktury komunalnej i ochrona środowiska		Numer programu	2
Nazwa projektu	Edukacja ekologiczna mieszkańców i wspieranie wykorzystania alternatywnych źródeł energii		Numer projektu	2.6.
Cel realizacji projektu	Racjonalizacja użytkowania paliw i energii, poprawa stanu środowiska naturalnego, osiągnięcie przez Gminę wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Powiat	
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Propagowanie segregacji odpadów komunalnych i oszczędzania energii wśród mieszkańców, szczególnie młodzieży szkolnej			Proces ciągły	
2. Wspieranie firm, budujących instalacje, wykorzystujące odnawialne źródła energii			Proces ciągły	
3. Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) przez mieszkańców: • informacja • pomoc finansowa - dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania w prywatnych budynkach			Od 2016	

Wzrostowi świadomości ekologicznej mieszkańców, a co za tym idzie podejmowaniu działań proekologicznych, będzie służyła przede wszystkim zintensyfikowana edukacja ekologiczna, szczególnie wśród młodzieży szkolnej. Form tego typu działań może być wiele – materiały informacyjne, lekcje wychowawcze, konkursy, itp.

Gmina pragnie zachęcać i wspierać mieszkańców w instalacji OZE, między innymi poprzez pozyskiwanie środków krajowych i unijnych na ten cel. Ponadto od 2016 roku samorząd z własnych środków będzie dofinansowywać wymianę pieców węglowych w gospodarstwach domowych.

Program 3. Rozwój gospodarczy

Rozwój gospodarczy jest podstawowym sposobem przeciwdziałania bezrobociu. Samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Gminy. Mimo tego powinien jednak podejmować działania, wspierające działalność gospodarczą. W pierwszej kolejności powinny one polegać na efektywnym planowaniu przestrzennym, pozwalającym na przeznaczanie określonych terenów pod aktywność gospodarczą, a następnie – w miarę możliwości finansowych – na uzbrajaniu posiadanych terenów pod różnego rodzaju inwestycje. Duże znaczenie dla inwestorów ma także dobra obsługa ze strony Urzędu Miejskiego oraz wszelkie inne działania, ułatwiające prowadzenie biznesu, takie jak informacja i promocja gospodarcza, doradztwo, czy ulgi podatkowe.

W ramach niniejszego programu przewidziano wdrożenie trzech projektów, obejmujących wyżej wymienione rodzaje działań.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.1.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	3
Nazwa projektu	Organizacja terenów pod inwestycje		Numer projektu	3.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych warunków do inwestowania na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Mieszkańcy, ANR	
Beneficjenci	Inwestorzy, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Planowanie przestrzenne – przeznaczenie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miejsc, gdzie będzie mógł być prowadzony dany rodzaj działalności: • pod inwestycje gospodarcze (szczególnie przy trasie S5) • pod inwestycje proekologiczne – wiatraki, fotowoltaika, biomasa • pod budownictwo mieszkaniowe			Proces ciągły	
2. Uporządkowanie kwestii własności i wykorzystania terenów działkowych – potencjalnie nieużytkowane tereny mogą być przeznaczone do aktywizacji gospodarczej			Do skutku	
3. Wspieranie mieszkańców w przeznaczaniu terenów pod inwestycje: • dotarcie do mieszkańców z informacją o działaniach Gminy w tej sferze • zmiany planów zagospodarowania przestrzennego • komasacja gruntów • przekwalifikowywanie gruntów • pomoc w załatwianiu formalności			Proces ciągły	
4. Podjęcie starań o utworzenie podstrefy specjalnej strefy ekonomicznej, gminnej strefy ekonomicznej			Do skutku	
5. Uzbrajanie terenów pod inwestycje (w miarę potrzeb i środków)			Proces ciągły	

Podstawowym warunkiem inwestowania przez przedsiębiorców na danym terenie jest możliwość pozyskania gruntów pod działalność gospodarczą.

W krótkim czasie Gmina pragnie podjąć szereg intensywnych działań, zmierzających do dokładnego określenia terenów, na których będzie mógł być prowadzony określony rodzaj aktywności gospodarczej.

Ponadto Gmina pragnie zachęcać właścicieli gruntów ze swojego terenu do zgłaszania chęci przekształcania ich pod aktywizację gospodarczą po to, by stworzyć lokalną bazę danych o dostępnych terenach. Następnym krokiem będzie udzielanie szerokiej pomocy w przekształcaniu, sprzedaży lub dzierżawie.

Z pewnością dużym impulsem dla lokowania się kapitału byłoby utworzenie podstrefy specjalnej strefy ekonomicznej na terenach przy trasie szybkiego ruchu oraz gminnej strefy ekonomicznej.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.2.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	3
Nazwa projektu	Orientacja Gminy na inwestorów		Numer projektu	3.2.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie skali prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy, zmniejszenie bezrobocia			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	
Beneficjenci	Przedsiębiorcy, inwestorzy, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wspieranie inwestorów – pomoc w nabywaniu gruntów, załatwianiu formalności			Proces ciągły	
2. Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw: • zlecenie im robót przez Gminę • pomoc w załatwianiu formalności przy uruchamianiu lub rozwoju działalności			Proces ciągły	
3. Wspieranie działania przedsiębiorstw na rzecz pozyskania dofinansowywania tworzenia nowych miejsc pracy i przekwalifikowywania obecnych pracowników – przekazywanie informacji, pomoc w sporządzaniu wniosków aplikacyjnych – rola Powiatowego Urzędu Pracy oraz Ośrodka Doradztwa Rolniczego			Proces ciągły	
4. Współpraca z przedsiębiorcami – intensyfikacja kontaktów z nimi, spotkania			Proces ciągły	

Obecnie obowiązki, związane z działaniami Gminy na rzecz rozwoju gospodarczego, spoczywają na pracownikach Referatu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Bojanowie. Biorąc pod uwagę wielkość Gminy i zatrudnienia w Urzędzie, nie wydaje się, aby konieczne było zatrudnienie kolejnych osób, które byłyby odpowiedzialne za promocję Gminy i pozyskiwanie inwestorów. Z pewnością jednak potrzebne jest podjęcie działań, polegających na „opiece” nad lokalnymi przedsiębiorcami i potencjalnymi inwestorami – kontaktach z nimi, koordynowaniu ich obsługi.

Wszelkie przedsięwzięcia, związane ze wspieraniem lokalnych przedsiębiorców i pozyskiwaniem nowych, powinny wynikać z uporządkowanego planu działania w tej dziedzinie. W pierwszej kolejności powinien obejmować pomoc w nabywaniu gruntów i załatwianiu wszelkich formalności.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.3.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	3
Nazwa projektu	Promocja wizerunkowa i gospodarcza Gminy		Numer projektu	3.3.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie skali inwestycji na terenie Gminy, wyrobienie marki Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Przedsiębiorcy, Lokalna Grupa Działania, Powiat, sołectwa	
Beneficjenci	Mieszkańcy, inwestorzy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Promowanie Gminy przez pryzmat obecności browaru, ścisła współpraca z firmą			Proces ciągły	
2. Promocja gospodarcza Gminy poprzez: • stronę internetową oraz profil na portalu społecznościowym Facebook • materiały drukowane (informator o dostępnych terenach inwestycyjnych) • portale ogłoszeniowe • bezpośrednie kontakty z instytucjami, zajmującymi się promocją (np. izby przemysłowo-handlowe, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych) • publikacje powiatowe i wspólne działania z gminami Powiatu (np. udział w targach i wystawach gospodarczych)			Proces ciągły	
3. Montaż tablic z informacjami o poszczególnych miejscowościach (historia, atrakcje)			2018-2020	
4. Montaż „witaczy” przy wjeździe do Gminy (przy ważniejszych drogach)			2017-2018	

Działania promocyjne Gminy powinny mieć na celu:

- zwiększenie liczby inwestorów (promocja gospodarcza)
- zwiększenie liczby turystów (promocja turystyczna)
- zwiększenie liczby mieszkańców, uczestniczących w różnych wydarzeniach (uroczystości, imprezy) na terenie Gminy (promocja wewnętrzna).

Jednym z zadań samorządu gminnego jest organizowanie działań, sprzyjających aktywizacji gospodarczej. Z pewnością istotnym elementem działań promocyjnych powinno być wystawianie się na targach i wystawach gospodarczych (ze względu na koszty - razem z innymi gminami) oraz współpraca z agencjami, specjalizującymi się w

promocji gospodarczej, takich jak na przykład Państwowa Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych.

Oczywistym jest, że warunkiem koniecznym dla zwiększenia liczby turystów jest aktywne promowanie oferty turystycznej Gminy i to we współpracy z innymi gminami Powiatu.

Na terenie Gminy powinny być dostępne takie materiały, jak mapki, przewodniki, widokówki, pamiątki, czy różne gadzety reklamowe.

Wszelkie informacje powinny być także dostępne na stronie internetowej Gminy, gdzie zawsze aktualny powinien być kalendarz z planowanymi wydarzeniami, organizowanymi przez samorząd i inne podmioty.

Promowanie gminy w ścisłej współpracy z bojanowskim browarem, należącym do grypy Browary Regionalne Jakubiak.

Osobną kwestią jest wykorzystanie w promocji Gminy obecności browaru „Bojan”. Przykład wielu polskich miast, w których ulokowane są znane browary (na przykład Żywiec, Okocim, Warka, Miłosław), wskazuje na to, że obecność tych ostatnich można z powodzeniem wykorzystać do promocji miejsca. Fakt, że mamy tutaj do czynienia z wytwórnią alkoholu, okazuje się nie być elementem postrzeganym negatywnie. Wręcz przeciwnie – grono miłośników piwa jest w naszym kraju coraz większe, co może i powinno być wykorzystane przez Gminę. Oczywiście, konieczna jest ścisła współpraca z właścicielem browaru. Niestety, dotychczas nie udało się jej nawiązać na szerszą skalę.

Cel strategiczny nr 2

Stwarzanie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku

Ważnym elementem usług społecznych są: oświata oraz oferta spędzania wolnego czasu, czyli kultura, rozrywka, sport i rekreacja.

Jak już wcześniej wspomniano, wyniki przeprowadzonych analiz i dyskusji wskazują na to, że społeczność lokalna oczekuje dalszego poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia tej grupy usług. Dotyczą one w pierwszej kolejności poprawy bazy oświaty oraz zwiększenia nakładów na kulturę, rozrywkę oraz infrastrukturę sportową i rekreacyjną.

W ramach niniejszego celu sformułowano pięć programów strategicznych:

- Oświata
- Kultura i rozrywka
- Rekreacja i sport
- Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo
- Aktywizacja społeczna i sprawne zarządzanie Gminą.

Łącznie znajduje się w nich 16 projektów, których realizacja przybliżyć będzie osiągnięcie zamierzonego celu, czyli dogodnych warunków rozwoju i wypoczynku w Gminie.

Program 4. Oświata

System oświaty w Gminie jest dość rozbudowany. Obejmuje on Szkoły Podstawowe w Bojanowie, Golinie Wielkiej i Gościejewicach, Gimnazjum w Bojanowie oraz przedszkola w Bojanowie i Trzeboszu. W Bojanowie ma swoją siedzibę także placówka oświaty ponadpodstawowej (powiatowa) – Zespół Szkół Przyrodniczo Technicznych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Bojanowie.

Wydatki budżetowe Gminy na oświatę stanowią około 40% corocznych wydatków budżetu i są zdecydowanie największą pozycją budżetową. Przeprowadzony sondaż ankietowy wykazał zadowolenie lokalnej społeczności z funkcjonowania tej także ważnej dziedziny życia.

Nie oznacza to jednak, że wszystkie potrzeby zostały zaspokojone – prace remontowe i modernizacyjne są niezbędne praktycznie we wszystkich placówkach.

Ponadto, ze względu na niezadowolające wyniki testów 6-klasistów i egzaminów gimnazjalnych, konieczne jest podjęcie działań, mających na celu poprawę poziomu nauczania.

W ramach niniejszego programu znalazły się dwa projekty strategiczne – poświęcone wyżej wymienionym zagadnieniom

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.1.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	4
Nazwa projektu	Poprawa warunków nauki w gminnych placówkach oświaty		Numer projektu	4.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków nauki i nauczania			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Placówki oświatowe	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Remonty i odnowienia placów zabaw przy wszystkich przedszkolach			2016-2020	
2. Przedszkole w Bojanowie - intensyfikacja starań w kierunku pozyskania budynku od Kurii oraz pilny remont budynku (przede wszystkim: elewacja, dach, kuchnia)			2017-2020	
3. Doinwestowanie bloków żywieniowych we wszystkich przedszkolach (w związku z nowymi przepisami)			2017-2020	
4. SP Bojanowo: kapitalny remont strychu, likwidacja starej kotłowni z przekazaniem na inne cele oświatowe, remont zabytkowego ogrodzenia przy ul. Drzymały, zorganizowanie parkingu w lokalizacji przy ul. Drzymały			2016-2018	
5. SP Golina: rozbudowa szkoły (część sal lekcyjnych mieści do 16 uczniów, brak szatni, WC nauczycieli i innych pomieszczeń) oraz budowa sali gimnastycznej- szczególnie istotne w przypadku likwidacji gimnazjów			2021-2022	
6. SP w Trzeboszu: wymiana systemu ogrzewania			2019-2020	
7. Gimnazjum: niezbędne remonty (po ostatecznej decyzji odnośnie dalszej organizacji oświaty w Polsce): remont zaplecza sali gimnastycznej, wymiana podłogi w auli, zakup sceny do sali gimnastycznej			2019-2022	
8. Organizacja pracowni przedmiotowych (komputerowych, językowych, przyrodniczych)			2016-2018	

W trakcie prac nad Strategią określono potrzeby placówek, dotyczące prac budowlano-remontowych, przewidywanych w najbliższych latach w celu zapewnienia lepszych

warunków nauki i nauczania. Przeprowadzona analiza wskazała na potrzebę licznych remontów i modernizacji praktycznie we wszystkich placówkach oświatowych. W zakres tych działań ma wchodzić przede wszystkim: poprawa warunków w Przedszkolu w Bojanowie, rozbudowa szkoły w Golinie, budowa salki gimnastycznej w szkole w Gościejewicach. Te i inne, wymienione w powyższej tabeli inwestycje, pochłoną znaczne środki, są jednak niezbędne dla dalszego sprawnego funkcjonowania placówek oświatowych. Z drugiej strony, w wyniku przeprowadzonych prac w części placówek zmniejszy się zapotrzebowanie na energię ciepłą, a więc koszty utrzymania budynków będą niższe.

Duża część działań ma charakter ciągły - wydatkowanie środków finansowych na remonty szkół i przedszkole jest zadaniem zawsze potrzebnym, gdyż stan placówek oświatowych ma duży wpływ na poziom kształcenia, a więc i szanse rozwoju dzieci i młodzieży w Gminie. To samo dotyczy organizacji pracowni przedmiotowych.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.2.

Nazwa programu	Oświata		Numer programu	4
Nazwa projektu	Poprawa poziomu nauczania w szkołach. Zwiększenie liczby zajęć dodatkowych		Numer projektu	4.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie lepszych wyników w nauce, rozszerzenie oferty edukacyjnej, zagospodarowanie wolnego czasu uczniów			
Jednostka koordynująca	Placówki oświatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Uczniowie, nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Dostosowanie oferty zajęć pozalekcyjnych do aktualnych potrzeb uczniów oraz wypracowanie najlepszych metod pracy z nimi – zajęcia dodatkowe wyrównawcze i zajęcia dla uczniów zdolnych (rozwijanie zainteresowań, odkrywanie talentów):			Proces ciągły	
• z kluczowych przedmiotów • artystyczne • sportowe				
2. Premiowanie osiągnięć uczniów poprzez system stypendialny				
3. Kontrola realizacji programów nauczania				
4. Doskonalenie zawodowe kadry nauczycielskiej				
5. Praca z rodzicami, wspieranie ich, wzmacnianie ich ról w wychowaniu i edukacji dzieci i młodzieży			Proces ciągły	

Jednym ze zidentyfikowanych problemów w sferze oświaty jest niezadowalający poziom nauczania, skutkujący słabymi wynikami ogólnopolskich testów i egzaminów.

Najlepszym sposobem na poprawę wyników jest (oprócz właściwego doboru kadry nauczycielskiej) rozszerzenie palety zajęć dodatkowych, pozwalających na indywidualizację pracy zarówno z uczniami najbardziej wymagającymi wsparcia, jak i najzdolniejszymi. Organizacja zajęć dodatkowych w szkołach ma wiele zalet – pozwala na rozwój uczniów, ich integrację, atrakcyjne spędzanie wolnego czasu. Rozszerzenie oferty będzie następowało w wyniku pojawienia się zapotrzebowania lub możliwości finansowania z zewnętrznych źródeł. Pomocne będzie tutaj wykorzystanie uruchamianych właśnie na ten cel funduszy unijnych.

Inne, zaproponowane działania w ramach niniejszego projektu to kontrola realizacji programów nauczania, doskonalenie zawodowe nauczycieli, uruchomienie systemu stypendialnego oraz ścisła współpraca z rodzicami.

Program 5. Kultura i rozrywka

Kultura jest coraz ważniejszym elementem życia społecznego każdej wspólnoty lokalnej, której nie wystarcza już podstawowa oferta ośrodków kultury, czy dostępność świetlic wiejskich. Mieszkańcy oczekują coraz wyższej jakości usług, a przede wszystkim odpowiedniej infrastruktury kultury.

W niniejszym programie strategicznym znalazły się dwa projekty.

Pierwszy z nich dotyczy poprawy infrastruktury kultury na terenie Gminy.

Drugi projekt jest propozycją rozwoju sieci i aktywizacji świetlic wiejskich.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.1.

Nazwa programu	Kultura i rozrywka		Numer programu	5
Nazwa projektu	Poprawa infrastruktury kultury na terenie Gminy		Numer projektu	5.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków do rozwoju kultury na terenie Gminy, zwiększenia oferty kulturalnej, integracja mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji	
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Poprawa warunków lokalowych GCK: • remont sali • remont pozostałych pomieszczeń • zwiększenie powierzchni (po zwolnieniu sąsiadujących pomieszczeń przez OPS) • montaż windy			2018-2020	
2. Wykorzystanie pomieszczeń, zwolnionych przez „Gołaszyniaków” (tzw. „Stajenki”) na cele kulturalne, np. kawiarnia artystyczna			2017	
3. Biblioteka: • zwiększenie powierzchni Biblioteki – umożliwi utworzenie oddziału dziecięcego • utworzenie filii			2018-2020	
4. Modernizacja amfiteatru			2018-2020	

Gminne Centrum Kultury posiada siedzibę na piętrze, do którego dostęp jest tylko po schodach, co uniemożliwia samodzielny dostęp osobom niepełnosprawnym. Zbyt mała powierzchnia i stan pomieszczeń są barierą dla dalszego rozwoju działalności tej placówki. Jej remont jest jednym z najważniejszych zadań samorządu w najbliższych latach. Perspektywa zwolnienia pomieszczeń przez sąsiadujący Ośrodek Pomocy Społecznej stwarza szanse na zwiększenie powierzchni GCK.

Z problemem zbyt małej powierzchni boryka się także Biblioteka. Docelowo najlepszym rozwiązaniem wydaje się znalezienie dla niej nowej siedziby, ale jest to dość odległa perspektywa. Z pewnością znacznie bliższe realizacji jest wykorzystanie pomieszczeń tzw. „Stajenki” na cele kulturalne.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.2.

Nazwa programu	Kultura i rozrywka		Numer programu	5
Nazwa projektu	Rozwój sieci i aktywizacja świetlic wiejskich		Numer projektu	5.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych warunków spędzania wolnego czasu, zwiększenie aktywności społecznej, zapewnienie miejsca spędzania wolnego czasu, wsparcie rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci i młodzieży			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Sołectwa, LGD, Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa kolejnych świetlic wiejskich: • w Sułowie Małym • w Szemzdrowie (w trakcie realizacji) • w Pakówce • w Gierłachowie • w Wydartowie Drugim			2017-2025	
2. Pozyskanie środków dotacyjnych na ożywienie świetlic: • zakupy sprzętowe, np. tenis, piłkarzyki, bilard • organizacja różnych kółek zainteresowań • pomoc w nauce • organizacja czasu wolnego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych			2016-2025	
3. Lepsze wykorzystanie świetlic wiejskich poprzez wspieranie aktywności lokalnych: • dotowanie aktywności z budżetu Gminy • pomoc w pozyskiwaniu środków (np. z unijnego programu LEADER) • zachęcanie sołtysów i wolontariuszy do opieki nad świetlicami			2016-2025	
4. Zachęcanie mieszkańców poszczególnych wsi do organizowania się i wykorzystywania obiektów świetlic			2016-2025	

Na uwagę zasługuje fakt lokalizacji świetlic wiejskich prawie w każdej miejscowości na terenie Gminy. Co więcej, w planach na najbliższe lata przewiduje się budowę kolejnych obiektów. Interesującym pomysłem jest organizacja tzw. mobilnych świetlic – na zlecenie OPS w wybranych miejscach raz w tygodniu prowadzone są dla dzieci zajęcia integracyjne; aktywność tego typu ma być rozszerzana na kolejne świetlice.

Bolączką wielu polskich gmin jest niewielkie wykorzystanie świetlic wiejskich (wybudowanych, bądź zmodernizowanych w ostatnich latach dzięki wsparciu z środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) jako miejsca spędzania wolnego

czasu przez mieszkańców, ich rozwoju i integracji. Przyczyn tego stanu rzeczy jest wiele, a do najistotniejszych należą:

- brak środków na zatrudnienie opiekunów świetlic
- niedostateczne wyposażenie obiektów
- niezadawalające zaangażowanie lokalnej społeczności.

Sytuacja taka ma miejsce w niektórych świetlicach w Gminie. Aby to zmienić, planowane jest podjęcie szeregu wyżej wymienionych działań, stymulowanych przez Gminę. Wydaje się, że tylko połączenie oddolnych inicjatyw ze wsparciem gminnym i unijnym ma szansę dać zamierzone efekty.

Program 6. Rekreacja i sport

Dostępność do sportu i rekreacji została oceniona jako „bardzo dobra” lub „dobra” przez 48% mieszkańców Gminy. Przeciwnego zdania było 17% respondentów. Ci pierwsi podkreślali istnienie rozwiniętej infrastruktury sportowej, w tym Orlika, boisk i placów zabaw. Doceniano także bardzo dobrą, szeroką ofertę i aktywną działalność klubów sportowych.

Jednocześnie lista braków potrzeb okazała się być krótka. Objęła ona tylko nieobecność pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej.

W ramach niniejszego programu sformułowano dwa projekty strategiczne.

Pierwszy z nich obejmuje zadania, związane z modernizacją i dalszą rozbudową infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, natomiast drugi – z rewitalizacją wybranych terenów gminnych.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.1.

Nazwa programu	Rekreacja i sport		Numer programu	6
Nazwa projektu	Dalszy rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej		Numer projektu	6.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie dobrych warunków do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i gości			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji, sołectwa	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rozbudowa boiska w Tarchalinie – renowacja płyty, trybuny (min. 200 miejsc), zaplecze, przeniesienie tam klubu TS Ruch Bojanowo			2016-2018	
2. Modernizacja boiska w Bojanowie: • stworzenie warunków do uprawiania lekkoatletyki • organizacja infrastruktury rekreacyjnej • organizacja zaplecza			2017-2019	
3. Modernizacja boisk w innych miejscowościach			2016-2025	
4. Rozbudowa siłowni oraz organizacja salki do fitnessu			2017-2019	
5. Modernizacja i dalsza rozbudowa małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: • place zabaw • siłownie zewnętrzne			2016-2025	
6. Oznakowanie tras rowerowych			2016	
7. Reaktywacja strzelnicy w Tarchalinie			2018-2020	

Mimo posiadania stosunkowo bogatej bazy do uprawiania sportu i rekreacji, mieszkańcy Gminy oczekują, że w kolejnych latach będzie ona nadal wzbogacana o nowe obiekty, a istniejące będą modernizowane. W ślad za tym powinna iść coraz większa aktywność mieszkańców, przejawiająca się zarówno w liczbie klubów i sekcji, jak i odsetku mieszkańców, regularnie, aktywnie spędzających wolny czas.

Najważniejsze planowane przedsięwzięcie obejmuje modernizację i rozbudowę boiska w Tarchalinie, gdzie zostanie przeniesiony klub TS Ruch Bojanowo. Z kolei użytkowany obecnie obiekt w Bojanowie zostanie zmodernizowany w celu stworzenia warunków do uprawiania lekkoatletyki i aktywnego spędzania wolnego czasu (siłownia, stoły do tenisa, szachów, boisko do siatkówki plażowej, etc.).

Już w 2016 roku planowane jest oznakowanie szlaków rowerowych, co powinno ułatwić rekreacyjne poruszanie się na rowerach mieszkańcom Bojanowa i okolicznych gmin.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.2.

Nazwa programu	Rekreacja i sport		Numer programu	6
Nazwa projektu	Rewitalizacja rekreacyjnej przestrzeni publicznej		Numer projektu	6.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych terenów do spędzania wolnego czasu i odbywania uroczystości			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rewitalizacja rynku w Bojanowie: • organizacja płyty rynku w celu możliwości organizacji uroczystości i imprez gminnych • budowa chodnika • instalacja monitoringu			2016-2020	
2. Dalsza rewitalizacja parków w Bojanowie: • rewitalizacja zieleni • instalacja kamer do monitoringu wizyjnego • instalacja oświetlenia			2016-2018	

Rynek jest centralnym, najważniejszym punktem miasta. Bojanowski rynek wytyczono w roku 1638, a więc w chwili powstania miasta. Umiejscowiono go przy istniejącym już wtedy trakcie komunikacyjnym, wiodącym z Poznania do Wrocławia.

Ze względu na obecne zagospodarowanie, rynek nie może być miejscem centralnych uroczystości i imprez gminnych. Funkcjonalna organizacja płyty placu i budowa chodnika w jego środkowej części są podstawowymi działaniami, planowanymi w ramach prac nad rewitalizacją tego miejsca.

Innym ważnym przedsięwzięciem będzie kontynuacja rewitalizacji obydwu bojanowskich parków – odnowy zieleni, instalacji oświetlenia i kamer do monitoringu.

Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo

Z istniejącej na terenie Gminy opieki zdrowotnej zadowolonych jest zaledwie 13% mieszkańców, a aż 55% jest dokładnie odwrotnego zdania. Działa tylko jeden ośrodek zdrowia, a czas oczekiwania na wizytę jest długi. Mieszkańcom doskwiera ograniczony dostęp na miejscu do lekarzy-specjalistów. Niestety, samorząd praktycznie nie ma możliwości wpływu na tę sferę usług z wyjątkiem samej profilaktyki i opieki zdrowotnej w placówkach oświaty.

Jeżeli chodzi o pomoc społeczną, to za zwiększeniem jej skali dla najbardziej potrzebujących zawsze opowiada się olbrzymia większość mieszkańców. Niestety, działania w tym zakresie regulowane są na poziomie krajowym. Wśród największych bolączek w sferze pomocy społecznej w Gminie wymieniono bazę lokalową OPS - zbyt małą i nie przystosowaną do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych (znajduje się na piętrze).

Jak w całym kraju, tak i w Bojanowie, jest coraz więcej osób starszych, zarówno tych wymagających opieki, jak i w pełni sprawnych, oczekujących oferty zagospodarowania wolnego czasu.

Jak już wcześniej wspomniano, bezpieczeństwo publiczne nie zostało przez mieszkańców wysoko ocenione, głównie z powodu sporej liczby przestępstw i wykroczeń drogowych oraz istnienia miejsc niebezpiecznych, w których niekiedy mają miejsce dewastacje.

W ramach niniejszego programu sformułowano siedem projektów ze sfery opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i bezpieczeństwa.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.1.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Rozwój opieki zdrowotnej na terenie Gminy		Numer projektu	7.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie lepszego dostępu do usług służby zdrowia dla dzieci i dorosłych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Placówki służby zdrowia, szkoły	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wspieranie utworzenia gabinetów specjalistycznych			Do skutku	
2. Profilaktyka stomatologiczna w szkołach			Proces ciągły	
3. Zajęcia rehabilitacyjne (korekcyjne)			Proces ciągły	
4. Szkolenie personelu szkół z udzielania pierwszej pomocy (raz w roku)			Proces ciągły	
5. Pokazy pierwszej pomocy dla dzieci przez ratowników medycznych			Proces ciągły	

Bojanowo jest niewielką gminą i przez to na jej terenie działa tylko jedna przychodnia lekarza rodzinnego. Są szanse na uruchomienie kolejnej, co powinno rozładować kolejki i zwiększyć poziom obsługi. Jeżeli chodzi o lekarzy-specjalistów, to najbardziej brak jest ginekologa i kardiologa. Gmina ma niewielkie możliwości wpływu na zakres oferty zdrowotnej; może to robić na przykład poprzez ułatwienia w organizacji gabinetów lekarskich.

Bardzo ważna jest opieka zdrowotna w placówkach oświatowych. Profilaktyka stomatologiczna, zajęcia korekcyjne, szkolenia nauczycieli z udzielania pierwszej pomocy, czy akcje edukacyjne to działania, które powinny przyczynić się do jej poprawy.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.2.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Promowanie zdrowego trybu życia		Numer projektu	7.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły, organizacje społeczne, lekarze	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Prelekcje dla rodziców na temat zagospodarowania czasu wolnego dzieci zgodnie z higieną psychiczną i wychowaniem ekologicznym po próbę wdrożenia do samowychowania			Proces ciągły	
2. Prelekcje lekarzy specjalistów (kardiolog, pulmonolog) na temat zdrowego trybu życia – odżywianie, znaczenie uprawiania sportu. Prelekcja na temat szkodliwości stosowania używek oraz wdychania szkodliwych substancji podczas ogrzewania domów			Proces ciągły	
3. Stworzenie dla dzieci i młodzieży możliwości przynależności i uczestnictwa w grupach pozytywnego oddziaływania (straż pożarna, harcerstwo, kluby sportowe), propagujących zdrowy tryb życia, wspieranie tych organizacji			Proces ciągły	
4. Organizowanie wydarzeń, propagujących zdrową żywność, degustacja zdrowej żywności, rozmowy z lekarzami i dietetykami, etc.			Proces ciągły	
5. Systematyczne prowadzenie pogadarek i zajęć o charakterze profilaktycznym dla uczniów, rodziców i nauczycieli, poruszanie aktualnej problematyki – anoreksja, otyłość, eurosieroctwo, przemoc, używki			Proces ciągły	

W dzisiejszych czasach, w obliczu znacznej dostępności używek i statystyk, wskazujących na rosnący odsetek osób z nadwagą na skutek niewłaściwego odżywiania, niezmiernie istotne jest propagowanie modelu zdrowego stylu życia.

Liczne prelekcje dla rodziców i uczniów, zachęcanie do uczestnictwa w życiu społecznym, czy organizacja festynów, są odpowiedzią na powyższe problemy.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.3.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Organizacja czasu wolnego osób starszych		Numer projektu	7.3.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie ciekawego i bezpiecznego sposobu spędzania czasu przez osoby starsze			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji OPS, organizacje pozarządowe, sołectwa	
Beneficjenci	Seniorzy z terenu Gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja Klubu dziennego pobytu (np. z wykorzystaniem środków z programu WIGOR-Senior; przy GCK lub OPS)			2019-2020	
2. Wykorzystanie świetlic wiejskich do spotkań dla seniorów			Proces ciągły	
3. Rozwój usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych			Proces ciągły	
4. Organizacja pomocy sąsiedzkiej dla osób starszych			Proces ciągły	
5. Utworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku			Proces ciągły	

Wychodząc naprzeciw rosnącym oczekiwaniom oferty ciekawego i bezpiecznego spędzania wolnego czasu przez osoby starsze, Gmina zamierza zorganizować miejsce dziennego pobytu w formie Klubu Seniora. Mógłby on zostać zlokalizowany przy GCK lub OPS w Bojanowie. W innych miejscowościach rolę taką mogą odgrywać świetlice wiejskie.

Niezwykle cenną inicjatywą jest organizacja pomocy sąsiedzkiej, która dobrze się sprawdza szczególnie w małych społecznościach.

Jeżeli chodzi o rozwój usług opiekuńczych, to Gmina, wraz z ościennymi samorządami i rawickim PCPR-em, pragnie realizować projekt partnerski, dofinansowany z funduszy unijnych.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.4.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Poprawa warunków lokalowych Ośrodka Pomocy Społecznej		Numer projektu	7.4.
Cel realizacji projektu	Stworzenie lepszych warunków do pracy i obsługi interesantów			
Jednostka koordynująca	Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Klienci i pracownicy OPS			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej			2020	
2. Wyposażenie nowej siedziby			2020	
3. Przeniesienie biur OPS do nowej siedziby			2020	

W Gminie rozważanych jest kilka opcji rozwiązania problemów lokalowych Ośrodka. Wszystkie one wiążą się z nową lokalizacją. Na dzień dzisiejszy najbardziej realne jest przejęcie (zakup) obiektu Energetyki, położonego obok pensjonatu dla osób starszych.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.5.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Efektywne wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy		Numer projektu	7.5.
Cel realizacji projektu	Poprawa sytuacji życiowej osób, potrzebujących wsparcia			
Jednostka koordynująca	Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miejski	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zatrudnienie kolejnego asystenta rodziny (jest 1 osoba)			2016-2017	
2. Zatrudnienie asystenta osoby niepełnosprawnej			2016-2017	
3. Organizacja kolejnych lokali socjalnych			Proces ciągły	

Rozwój usług Ośrodka Pomocy Społecznej wymaga dalszego wzmocnienia kadrowego.

Asystenci: rodziny i osoby niepełnosprawnej to kluczowe osoby, których zatrudnienie spowoduje rozwój i lepszą obsługę najbardziej potrzebujących grup klientów.

Obecnie Gmina dysponuje dwoma lokalami socjalnymi. Jest to zdecydowanie niewystarczająca liczba – powinna się ona zwiększyć do około dziesięciu.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.6.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Likwidacja barier architektonicznych		Numer projektu	7.6.
Cel realizacji projektu	Ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z usług różnych jednostek i placówek gminnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne, PFRON	
Beneficjenci	Osoby niepełnosprawne			
Zadania			Czas realizacji	
1. Urząd Miejski			2016-2025	
2. Biblioteka			2016-2025	
3. GCK i OPS			2016-2025	
4. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej			2016-2025	
5. Szkoły			2016-2025	

Usuwanie istniejących barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych obecnie jest oczywistością.

Najistotniejsze potrzeby dotyczą zmian architektonicznych w budynkach Urzędu Miejskiego, GCK i OPS, Biblioteki oraz ZGK.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.7.

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego		Numer projektu	7.7.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie skali przestępstw i wykroczeń, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zwiększenie zdolności do efektywnych działań w przypadkach kryzysowych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Policja, OSP, zarządcy dróg wyższego rzędu	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Instalacja kamer monitoringu wizyjnego w najniebezpieczniejszych miejscach: • parki w Bojanowie • rynek • drogi tranzytowe - na wlotach do Bojanowa (Leszno/Rawicz/Góra/Gostyń)			2016-2018	
2. Instalacja oświetlenia w miejscach niebezpiecznych: • park w Bojanowie • doświetlenie tzw. ciemnych punktów (ok. 40)			2016-2018	
3. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach: • progi spowalniające • poziome znaki „stop”			Proces ciągły	
4. Zarządzanie kryzysowe: • zakup agregatu prądotwórczego • rozbudowa systemu ostrzegania syrenami szczelinowymi • zakup sprzętu łączności			2016-2025	
5. Zwiększenie finansowego wsparcia Policji (dodatkowi Policjanci w porze letniej – co najmniej 1 etat)			Proces ciągły	
6. Potrzeby OSP: • Kawcze – samochód lekki • Bojanowo – samochód lekki • Sowiny – samochód lekki • Poprawa warunków lokalowych (gł. socjalnych) i technicznych funkcjonowania jednostek OSP			2016-2025	

W ramach projektu sformułowano obszerną listę działań, których wykonanie ma jeden cel – zwiększenie stanu bezpieczeństwa w Gminie, zarówno na drogach, jak i w

miejscach publicznych. Niektóre z nich mogą zostać zrealizowane przez Gminę samodzielnie i nie wygenerują wysokich kosztów, inne wręcz przeciwnie.

Ponieważ poczucie bezpieczeństwa mieszkańców nie jest zadowalające, najważniejsze działania będą się wiązały z likwidacją miejsc niebezpiecznych.

Jeżeli chodzi o miejsca publiczne, to zostaną zainstalowane lampy i kamery do monitoringu wizyjnego. Bardzo ważne jest zwiększenie obsady kadrowej Policji; Gmina jest gotowa przeznaczyć na ten cel dodatkowe środki.

Istotne jest również zapewnienie jak najlepszego wyposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych, bowiem to one najczęściej pierwsze docierają do miejsca zdarzenia.

Nie należy zapominać o systematycznym finansowaniu sfery zarządzania kryzysowego, pełniącego ważną rolę w systemie bezpieczeństwa Gminy.

Program 8. Aktywizacja społeczna i sprawne zarządzanie Gminą

Jak już wcześniej wspomniano (przy analizie SWOT), skala zaangażowania społecznego mieszkańców nie jest zadowalająca, co znajduje wyraz w ograniczonej liczbie organizacji pozarządowych (poza OSP i klubami sportowymi). Coraz większym problemem jest malejące zainteresowanie młodzieży uczestnictwem w różnego rodzaju aktywnościach, także tych, prowadzonych przez GCK. Z kolei osoby starsze deklarują udział w życiu Gminy, jednak twierdzą, że oferta do nich adresowana jest zbyt mała.

Naturalnym jest, że wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym Gminy i kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego, z roku na rok rosną oczekiwania mieszkańców pod adresem przedstawicieli samorządu gminnego. Dotyczą one przede wszystkim sprawnego zarządzania podległym mieniem, skutecznej promocji gospodarczej i turystycznej oraz szybkiej i sprawnej obsługi ze strony pracowników Urzędu Miejskiego i podległych jednostek.

Ten ostatni element jest dość wysoko oceniany – około 37% respondentów wystawiło ocenę „bardzo dobrą” lub „dobrą”, 36% dało ocenę przeciętną, a 18% dało oceny negatywne.

Poniżej zaproponowano realizację dwóch projektów, z których każdy zawiera szereg działań, mających doprowadzić do większej aktywności i integracji lokalnej społeczności oraz sprawniejszego zarządzania Gminą.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.1.

Nazwa programu	Aktywizacja społeczna i sprawne zarządzanie Gminą		Numer programu	8
Nazwa projektu	Aktywizacja i integracja mieszkańców		Numer projektu	8.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym Gminy, zwiększenie liczby organizacji pozarządowych i innych form aktywności społecznej, większa integracja mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne, sołectwa, organizacje pozarządowe, szkoły, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wspieranie liderów, wolontariuszy i organizacji pozarządowych, integrowanie ich, pomoc w pisaniu wniosków, w uzyskaniu osobowości prawnej, dotowanie, realizacja wspólnych projektów grantowych			Proces ciągły	
2. Zachęcanie do uczestnictwa w sekcjach, wydarzeniach, etc. (docieranie z informacją do jak największej liczby mieszkańców – strona internetowa, plakaty, prasa)			Proces ciągły	
3. Zachęcanie mieszkańców poszczególnych wsi do organizowania się, np. w ramach KGW			Proces ciągły	
4. Rozwój współpracy międzysołeckiej – wspólne organizowanie imprez (gdy skala jednego sołectwa jest za mała)			Proces ciągły	
5. Organizacja zawodów sołeckich – turnieju wsi			Proces ciągły	

Gmina pragnie wspierać aktywność społeczną na wiele sposobów. Jednym z nich będą szkolenia osób, które są lub mogą być liderami w swoich społecznościach. Planowane są także wyjazdy studyjne do gmin, mogących pochwalić się dobrymi doświadczeniami w tej dziedzinie.

Pomoc dla organizacji pozarządowych ma polegać na udzielaniu dotacji w ramach corocznego programu współpracy, pomocy w rejestracji, pisaniu wniosków, czy też poprzez realizację wspólnych projektów grantowych.

Zachęcanie do uczestnictwa w różnorodnych aktywnościach ma następować między innymi poprzez docieranie z informacją do jak najszerszego grona mieszkańców za pośrednictwem strony internetowej, prasy, plakatów i ogłoszeń na zebraniach wiejskich.

Ważne jest nie tylko inicjowanie aktywności w poszczególnych sołectwach, ale także integracja w skali całej Gminy – poprzez organizowanie różnych imprez i rozgrywek między miejscowościami.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.2.

Nazwa programu	Aktywizacja społeczna i sprawne zarządzanie Gminą		Numer programu	8
Nazwa projektu	Sprawny samorząd		Numer projektu	8.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie jak najwyższego poziomu świadczenia usług komunalnych i społecznych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miejski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne, organizacje pozarządowe, sołectwa, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Poprawa warunków lokalowych Urzędu Miejskiego (podjazd, wejście, remonty pomieszczeń, sprzęt komputerowy, organizacja punktu informacyjnego)			2016-2025	
2. Poprawa obsługi klienta – realizacja szkoleń			Proces ciągły	
3. Akcja „Odpracuj swój dług” w ZGKiM			Proces ciągły	
4. Koordynacja czasowa różnych rozgrywek na terenie Gminy (ustalenie jednego programu - współpraca różnych organizatorów)			Proces ciągły	
5. Rozwój współpracy z innymi gminami, szczególnie w ramach Powiatu Rawickiego: • wspólne ubieganie się o środki pomocowe i realizacja projektów grantowych • uzgadnianie terminarza imprez • organizacja spółdzielni socjalnej			Proces ciągły	

Niniejszy projekt obejmuje wiele działań, prowadzących do zwiększenia efektywności i skuteczności działania Urzędu Miejskiego i jednostek gminnych.

Dokument Strategii rozwoju Gminy został sporządzony z udziałem bardzo dużej grupy mieszkańców. W badaniu ankietowym uczestniczyło ponad 500 osób, w wywiadach, warsztatach strategicznych i konsultacjach – kilkadziesiąt osób. Zadania, zapisane w Strategii, są wyrazem potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności i dlatego ogromne znaczenie ma konsekwentne wdrażanie zapisów tego dokumentu.

Sukces odniesiony na tym polu w dużej mierze będzie zależał od pozyskania środków dotacyjnych, wobec tego odpowiednia organizacja wykorzystania funduszy pomocowych, przygotowanie kadrowe, solidne opracowanie dokumentacji technicznej, będą miały kluczowe znaczenie.

Nie ulega wątpliwości, że warunkiem skutecznej działalności Urzędu Miejskiego, w tym obsługi interesantów, jest poprawa jego warunków lokalowych. Działania te właśnie zostały rozpoczęte. Ważne jest jednak nie tylko zaplecze techniczne, ale przede wszystkim umiejętności i zaangażowanie personelu; aby to poprawić, planowane jest przeprowadzanie szkoleń z zakresu obsługi klienta.

Kolejne zadanie to przebudowa gminnego serwisu internetowego, w której zaakcentowana zostanie oferta dla biznesu.

Bardzo ciekawą inicjatywą jest akcja „Odpracuj swój dług” – osoby, które zalegają z płatnościami za mieszkania i media, będą mogły uregulować zadłużenie poprzez prace społecznie użyteczne.

Ostatnie dwa zadania dotyczą współpracy – pierwsze z nich wewnątrzgminnej – między różnymi organizatorami zajęć i imprez; ma ona polegać na koordynacji czasowej, aby nie konkurować ze sobą.

Bardzo ważny jest rozwój współpracy z innymi samorządami, szczególnie w ramach Powiatu Rawickiego. W najbliższych latach dużym wyzwaniem będzie wspólne ubieganie się o środki pomocowe i realizacja projektów grantowych.

Możliwe jest także utworzenie międzygminnej spółdzielni socjalnej. Ta forma kooperacji sprawdza się w coraz większej liczbie przypadków.

6. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM

6.1. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo na lata 2016-2025 ze Strategią Rozwoju Kraju 2020

„Strategia Rozwoju Kraju 2020 - AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO” (ŚSRK), przyjęta przez Radę Ministrów we wrześniu 2012 roku, to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju Polski do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych. Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem Polski, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Celem głównym strategii średniookresowej jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Dokonano w ŚSRK wyboru trzech obszarów strategicznych:

- I. **Sprawne i efektywne państwo**
- II. **Konkurencyjna gospodarka**
- III. **Spójność społeczna i terytorialna.**

Zadania realizowane w ramach tych priorytetowych kierunków interwencji mają być odpowiedzią na kluczowe wyzwania w najbliższym dziesięcioleciu i mają pozwolić na zintensyfikowanie procesów rozwojowych oraz uniknięcie dryfu rozwojowego.

Dla współrealizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020 przez jednostki samorządu terytorialnego, największe znaczenie będzie miała realizacja obszaru strategicznego III. Spójność społeczna i terytorialna, dla którego wyznaczono następujące podobszary:

Cel III.1. Integracja społeczna

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w ŚSRK. Dokładne przyporządkowanie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Zgodność projektów strategicznych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020

Cele szczegółowe	Wyróżnienie	Zgodność projektu strategicznego Gminy Bojanowo
I.1. PRZEJŚCIE OD ADMINISTROWANIA DO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM	• Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych • Zwiększenie efektywności instytucji publicznych • Wprowadzenie jednolitych zasad e-gov w administracji (e-administracja) • Poprawa jakości prawa • Zapewnienie ładu przestrzennego	8.2.
I.2. ZAPEWNIENIE ŚRODKÓW NA DZIAŁANIA ROZWOJOWE	• Modernizacja struktury wydatków publicznych • Poprawa efektywności środków publicznych • Zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych	5.1., 5.2., 6.1., 6.2.
I.3. WZMOCNIENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH REALIZACJI INDYWIDUALNYCH POTRZEB I AKTYWNOŚCI OBYWATELA	• Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości • Rozwój kapitału społecznego • Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela • Utrwalenie bezpieczeństwa narodowego	1.2., 7.7., 8.1.
II.2. WZROST WYDAJNOŚCI GOSPODARKI	• Zwiększenie produktywności gospodarki • Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie • Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego • Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej	3.1., 3.2.
II.4. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO	• Zwiększanie aktywności zawodowej • Poprawa jakości kapitału ludzkiego • Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej	7.2., 7.3.
II.5. ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII CYFROWYCH	• Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu • Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych • Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych	8.2.
II.6. BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO	• Racjonalne gospodarowanie zasobami • Poprawa efektywności energetycznej • Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii	2.1., 2.2., 2.4., 2.5., 2.6.

	• Poprawa stanu środowiska • Adaptacja do zmian klimatu	
II.7. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI TRANSPORTU	• Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym • Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych • Udrożnienie obszarów miejskich	1.1., 1.2.
III.1. INTEGRACJA SPOŁECZNA	• Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym • Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych	7.3., 7.5., 7.6.
III.2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU I OKREŚLONYCH STANDARDÓW USŁUG PUBLICZNYCH	• Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych • Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych	2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 4.1., 4.2., 4.3., 7.1., 7.4., 7.6., 8.2.

6.2. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów określających kierunki strategicznego rozwoju poszczególnych województw, powiatów i gmin, poniżej uwzględniono i wskazano w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo projekty zbieżne ze strategicznymi planami rozwoju województwa.

Zbieżność Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo na lata 2016-2025 z wojewódzkimi programami zawartymi w dokumencie „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku” przedstawiono poniżej.

W ramach dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, ogólna wizja województwa wielkopolskiego przedstawiona jest jako dążenie do uczynienia województwa regionem nowoczesnym i zintegrowanym. Samorząd województwa za cel generalny postawił sobie:

Poprawę jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

Szeroka analiza uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, potrzeb społecznych oraz wytyczona misja województwa pozwoliła na wyznaczenie celów strategicznych:

1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej
2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami
3. Zwiększenie spójności województwa
4. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu
5. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia
6. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa

7. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Dokładne przyporządkowanie przedstawia tabela.

Tabela 3. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Zgodność projektu strategicznego Gminy Bojanowo
POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ	• Zwiększenie spójności sieci drogowej • Wzrost różnorodności oraz upowszechnianie efektywnych form transportu • Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego • Lepsze wykorzystanie dróg wodnych • Rozwój transportu zbiorowego • Rozwój komunikacji lotniczej	1.1., 1.2., 8.2.
POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I RACJONALNE GOSPODAROWANIE JEGO ZASOBAMI	• Wsparcie ochrony przyrody • Ochrona krajobrazu • Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie • Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalin oraz ograniczanie skutków ich eksploatacji • Ograniczanie emisji substancji do atmosfery • Uporządkowanie gospodarki odpadami • Poprawa gospodarki wodno – ściekowej • Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego • Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa • Promocja postaw ekologicznych • Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym • Poprawa stanu akustycznego województwa	2.1., 2.2., 2.6.
LEPSZE ZARZĄDZANIE ENERGIĄ	• Optymalizacja gospodarowania energią • Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii	2.2.

	• Poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu	
ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI WOJEWÓDZTWA	• Wsparcie ośrodków lokalnych • Rozwój obszarów wiejskich • Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych • Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji • Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych • Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego	2.5., 5.1., 6.1., 6.2., 7.1., 7.2., 7.4., 7.6., 8.2.
WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO REGIONU	• Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw • Wzmocnienie roli nauki i badań dla innowacji i rozwoju gospodarczego • Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu • Rozbudowa instytucji otoczenia biznesu • Tworzenie warunków rozwoju inteligentnych specjalizacji, w tym wspieranie sektorów kreatywnych w gospodarce • Rozwój instrumentów finansowych dla gospodarki • Doskonalenie kadr gospodarki • Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych • Tworzenie warunków dla ekspansji gospodarki województwa na rynki zewnętrzne • Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego • Rozwój gospodarki społecznej • Rozwój „srebrnego” sektora gospodarki • Rozwój biznesu i usług zdrowotnych	3.1., 3.2., 7.3.
WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW I ZATRUDNIENIA	• Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji • Wsparcie szkolnictwa wyższego • Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności • Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych	4.1., 4.2., 4.3., 5.2., 8.1.

	• Wzmocnienie szkolnictwa zawodowego i technicznego oraz poprawa organizacji rynku pracy • Rozwój kształcenia ustawicznego	
ZWIĘKSZANIE ZASOBÓW ORAZ WYRÓWNYWANIE POTENCJAŁÓW SPOŁECZNYCH WOJEWÓDZTWA	• Wzmacnianie aktywności zawodowej • Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej • Promocja zdrowego stylu życia • Wzmacnianie włączenia społecznego • Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej • Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu • Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego • Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny • Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego • Poprawa warunków mieszkaniowych	2.3., 4.3., 5.2., 6.1., 6.2., 7.1., 7.2., 7.3., 7.5., 7.6., 8.1.
WZROST BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	• Tworzenie warunków dla zarządzania rozwojem regionu • Budowa wizerunku województwa i jego promocja • Sprawna, innowacyjna administracja samorządowa • Budowa partnerstwa dla innowacji • Budowa regionalnych systemów zabezpieczenia i reagowania na zagrożenia • Rozwój współpracy terytorialnej	3.3., 7.7.

6.3. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo z Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020

Z momentem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej samorzady zyskały możliwość pozyskania środków finansowych na dofinansowanie różnych przedsięwzięć, w tym inwestycyjnych.

Z punktu widzenia samorządów gminnych, najważniejszy jest Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020.

Poniżej przedstawiono listę tych projektów strategicznych gminy Bojanowo, które kwalifikują się do uzyskania pomocy, przyporządkowanych do odpowiednich priorytetów w ramach nowego WRPO.

Należy zaznaczyć, że zestaw priorytetów i celów pochodzi z najbardziej aktualnej wersji projektu WRPO i może się zmienić w wersji ostatecznej tego dokumentu.

Tabela 4. Zgodność projektów strategicznych z priorytetami WRPO 2014+

Oś priorytetowa	Działania	Zgodność projektu strategicznego Gminy Bojanowo
I Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	1.1. Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki 1.2. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski 1.3. Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego 1.4. Internacjonalizacja gospodarki regionalnej 1.5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	3.1., 3.2.
II Społeczeństwo informacyjne	2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych	3.3.
III Energia	3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska	2.2.
IV Środowisko	4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych 4.2. Gospodarka odpadami 4.3. Gospodarka wodno – ściekowa 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego 4.5 Ochrona przyrody	2.1., 2.4., 2.5., 2.6.
V Transport	5.1. Infrastruktura drogowa regionu 5.2. Transport kolejowy	1.1., 1.2.
VII Włączenie społeczne	7.1. Aktywna integracja 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne 7.3. Ekonomia społeczna	5.2., 7.1., 7.2., 7.3., 7.5., 8.1.
VIII Edukacja	8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki	4.2.

	szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej 8.2. Uczenie się przez całe życie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	
IX Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną 9.2. Rewitalizacja obszarów problemowych 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	2.3., 4.1., 4.3., 5.1., 6.1., 6.2., 7.4., 7.6., 8.2.

6.4. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Dla gmin wiejskich duże znaczenie ma także dedykowany im Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Sam samorząd gminny i jego instytucja kultury będą mieli możliwość pozyskania środków w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”.

Konkretne dziedziny wsparcia przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Zgodność projektów z działaniem „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Działanie	Wyszczególnienie	Podziałanie	Zgodność projektu strategicznego z Gminą Bojanowo
Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 5.1., 5.2., 6.1., 6.2., 7.6., 7.7.
	Gospodarka wodno-ściekowa		
	Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej	Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej	

Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	infrastruktury	
Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej	

7. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY

Opracowanie, a następnie zatwierdzenie przez Radę Miejską dokumentu Strategii, to dopiero pierwszy etap cyklu zarządzania strategicznego Gminą. Kolejne jego elementy to:

- wdrażanie zapisów Strategii
- monitorowanie wdrażania Strategii
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

7.1. Wdrażanie zapisów Strategii

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu Gminy, a następnie Strategii jej rozwoju na następnych 10 lat, pójdzie na marne, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Właśnie po to w pracach nad opracowywaniem Strategii wiele czasu poświęcono na rozpisanie każdego projektu strategicznego na zadania, czas wykonania, wykonawców i podmioty współpracujące.

Aby zaakceptowane przez Radę Miejską zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz prowadzenie do dokumentu nowych propozycji. W przypadku gminy Bojanowo organem tym będzie Burmistrz Bojanowa, który będzie realizował powyższe zadania w dużej mierze poprzez Zespół ds. Strategii.

Zespół będzie corocznie (do końca marca) przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nie rozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów.

7.2. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie realizacji Strategii. **Ma on odpowiedzieć na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.** Monitoring jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze
- skorygować plany
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

- zdobycie wiedzy na temat tego, co w danym momencie powinno zostać już osiągnięte
- sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono
- porównanie obydwu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów
- w zależności od osiągniętych wyników – przygotowanie propozycji korekt
- dokonanie zmian w planach.

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i określić, jaka skala tych odchyień będzie dla nas akceptowalna.

Monitoringiem w przypadku gminy Bojanowo zajmować się będzie Zespół ds. Strategii. W przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z projektów (mogących skutkować całkowitym lub częściowym niezrealizowaniem, albo opóźnieniem), Koordynator Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Burmistrzowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Gminą, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Gminy.

Dla gminy Bojanowo sporządzono indywidualny zestaw mierników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jej terenie. Są to:

- 1) Liczba mieszkańców Gminy
- 2) Poziom dochodów Gminy na 1 mieszkańca
- 3) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach Gminy
- 4) Odsetek gospodarstw domowych, posiadających dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, bądź posiadających przydomową oczyszczalnię ścieków
- 5) Długość utwardzonych dróg gminnych
- 6) Odsetek środowisk, korzystających z pomocy społecznej
- 7) Liczba przestępstw
- 8) Liczba wykroczeń
- 9) Powierzchnia Gminy, objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- 10) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON)
- 11) Liczba bezrobotnych mieszkańców
- 12) Wyniki sprawdzianu uczniów klas VI
- 13) Wyniki egzaminu gimnazjalnego.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

- Wartości mierników 1, 2, 3, 4, 5, 9 i 10 powinny się sukcesywnie zwiększać.

- Wartości mierników 6, 7, 8 i 11 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o mierniki 12 i 13, czyli wyniki testów uczniów klas VI szkół podstawowych i III klas gimnazjów, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa wielkopolskiego.

7.3. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja)

Ocena (ewaluacja) to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. **Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze.**

Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji Strategii może być:

- zakończenie danego zadania wcześniej
- zmiana celów
- zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciągnięciu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy poszczególne zadania zostały wdrożone na czas, w ramach założonego budżetu i czy zostały osiągnięte zaplanowane efekty? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?
2. Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić, aby zapewnić lepszą realizację w przyszłości?
  - Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działań?Jeżeli tak, to czy mogliśmy to zrobić bardziej efektywnie (niższy koszt przy takim samym efekcie)?
3. Czy realizacja Strategii przyczyniła się do osiągnięcia naszych celów strategicznych? Czy osiągnięte rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długoterminowy charakter? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić, aby osiągnąć bardziej długoterminowy charakter wyników i lepszą ocenę ich wpływu?
  - Co możemy zrobić, aby zwiększyć długoterminowy charakter osiągniętych rezultatów?

7.4. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

1. Czas – obowiązująca strategia została opracowana co najmniej kilka lat temu i od tej pory nie była aktualizowana
2. Nastąpiły istotne zmiany wewnątrz gminy, a szczególnie w jej otoczeniu, które należy uwzględnić w dokumencie Strategii, np. nowa perspektywa budżetu unijnego, kryzys gospodarczy, współpraca w ramach Powiatu Rawickiego
3. Początek kolejnej kadencji samorządu.

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najbardziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Miejskiej powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo będzie pełnił Zespół ds. Strategii. Będzie on zbierał propozycje zmian od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, przewodniczących komisji Rady Miejskiej oraz szefów jednostek gminnych, a następnie przedstawiać je Burmistrzowi.

7.5. Informowanie społeczeństwa

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania Strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom gminy Bojanowo jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku. Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Miejską dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Urząd Miejski i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji Raportu i Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Gminy.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii, przede wszystkim poprzez publikację corocznych, syntetycznych sprawozdań.

8. SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Zakres czasowy projektów strategicznych</i>	37
<i>Tabela 2. Zgodność projektów strategicznych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020</i>	85
<i>Tabela 3. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa</i>	87
<i>Tabela 4. Zgodność projektów strategicznych z priorytetami WRPO 2014+</i>	90
<i>Tabela 5. Zgodność projektów z działaniem „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</i>	91

9. SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Struktura płci respondentów wg poziomu wykształcenia</i>	11
<i>Wykres 2. Struktura płci i wykształcenia respondentów wg statusu zawodowego</i>	12
<i>Wykres 3. Ocena warunków życia w Gminie</i>	14
<i>Wykres 4. Wskazane przez badanych najważniejsze pozytywne elementy życia w gminie Bojanowo</i>	15
<i>Wykres 5. Wskazane przez badanych najważniejsze problemy życia w Gminie</i>	16
<i>Wykres 6. Najważniejsze działania inwestycyjne w Gminie wskazane przez badanych</i>	17
<i>Wykres 7. Wskazane przez badanych najważniejsze działania nieinwestycyjne na terenie Gminy</i>	18
<i>Wykres 8. Wskazane przez badanych najważniejsze działania do przeprowadzenia na terenie miejscowości zamieszkania</i>	19

10. SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Układ strategii</i>	8

ZAŁĄCZNIK 1. FORMULARZ ANKIETY

Strategia Rozwoju Gminy Bojanowo na lata 2016-2025

Szanowni Państwo,

Gmina Bojanowo przystąpiła do prac nad sporządzeniem najważniejszego dokumentu planistycznego - **Strategii Rozwoju Gminy Bojanowo na lata 2016-2025**.

Jedną z form udziału społeczności lokalnej w tworzeniu w/w opracowania jest niniejsze badanie ankietowe. Dzięki niemu pragniemy poznać Państwa opinie na temat warunków życia na terenie Gminy oraz proponowanych kierunków dalszego rozwoju naszej małej ojczyzny. Z tego powodu prosimy Państwa o poświęcenie kilku minut na wypełnienie niniejszego formularza.

Ankieta jest anonimowa!

Dziękujemy bardzo za udzielone odpowiedzi.

I. Jaka jest Pani/Pana ocena warunków życia w Gminie Bojanowo? Proszę zaznaczyć odpowiednią kratkę według skali: 5 - bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - przeciętna, 2 - zła, 1 - bardzo zła.						
Pytanie/Ocena	5	4	3	2	1	Nie mam zdania
Stan infrastruktury drogowej						
Stan infrastruktury okołodrogowej (chodniki, oświetlenie, ścieżki rowerowe)						
Stan infrastruktury wodociągowej (dostępność wodociągów, jakość wody)						
Stan infrastruktury kanalizacji sanitarnej						
Stan infrastruktury teleinformatycznej (Internet, telefony, zasięg sieci komórkowych)						
Stan środowiska przyrodniczego						
Dostępność kultury i rozrywki						
Dostępność infrastruktury sportu i rekreacji						
Dostępność i standard wychowania dzieci - przedszkola						
Jakość nauczania dzieci na terenie Gminy - szkoły podstawowe						
Jakość nauczania młodzieży na terenie Gminy - gimnazjum						
Jakość nauczania młodzieży na terenie Gminy – szkoły ponadgimnazjalne						
Dostępność sklepów i usług dla ludności na terenie Gminy						
Dostępność usług medycznych na terenie Gminy						
Bezpieczeństwo publiczne w Gminie						
Możliwość podjęcia pracy w Gminie						
Możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej w Gminie						
Powiązania komunikacyjne wewnątrz Gminy (transport zbiorowy)						
Powiązania komunikacyjne Gminy z innymi gminami transport zbiorowy)						
Estetyka Gminy, tereny zielone						
Wizerunek Gminy w mediach (prasie, radiu, telewizji)						
Obsługa administracyjna mieszkańców w Urzędzie Miejskim						
Obsługa administracyjna mieszkańców w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej						
Obsługa administracyjna mieszkańców w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji						
Obsługa administracyjna mieszkańców w Ośrodku Pomocy Społecznej						
Życzliwość mieszkańców i stosunki dobrosąsiedzkie						

II. Proszę wymienić 2 najważniejsze pozytywne elementy życia w Gminie Bojanowo:

1.

2.

III. Proszę wymienić 2 najważniejsze problemy (negatywne aspekty) życia w Gminie Bojanowo:

1.

2.

IV. Proszę wskazać 3 najważniejsze działania inwestycyjne (budowlane, remontowe) na terenie całej Gminy Bojanowo, na które powinny w pierwszej kolejności zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy:

1.

2.

3.

V. Proszę wskazać 3 najważniejsze działania nieinwestycyjne (czyli zadania społeczne, wydarzenia rekreacyjne, kulturalne, itp.) na terenie Gminy Bojanowo, na które powinny w pierwszej kolejności zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy:

1.

2.

3.

VI. Proszę wskazać 3 najważniejsze SPRAWY DO ZAŁATWIENIA NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ PAN/PANI MIESZKA:

1.

2.

3.

INNE UWAGI/OPINIE

.....
.....
.....

Proszę uzupełnić poniższą tabelkę (znak X w odpowiedniej kratce):								
Wiek	18-29 lat	30-39 lat	40-49 lat		50-59 lat		pow. 60 lat	
Płeć	Mężczyzna			Kobieta				
Wykształcenie	Wyższe	Policealne	Średnie		Zawodowe		Podstawowe/Gimnazjalne	
Status zawodowy	Pracownik etatowy	Przedsiębiorca	Rolnik	Uczeń Student	Emeryt Rencista	Niepracujący	Inny	
Miejsce i okres zamieszkania	Miejscowość zamieszkania				Okres zamieszkania w Gminie (w latach:)			
					do 5	6-10	11-20	pow. 20